

NÉPLAP

Az elmúlt 10 nap alatt
több, mint 10.000 hadifogoly
jött haza

A MAGYAR KOMMUNISTA PART KELETMAGYARORSZAGI LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 219. SZÁM

VILÁG PROLETARJAI EGYESÜLJETEK I

1947. SZEPTEMBER 28., VASARNAP

Hétfőn d. u. 4-ker nyilvános összevont pártnap az Bikában. Előadó: Szabó István országgyűlési képviselő
Pártkülönbségre való tekintet nélkül mindenkit szívesen látunk!

Józan mérlegelést

A jog- és pénzügyi bizottság pénteki gyűlésén Kondor Lajos javaslatára, amit a kommunista bizottsági tagok támogattak egyhangú határozattal elhalasztották a hétfői közgyűlést, amely az 1947-48 évi költségvetést lett volna hivatott tárgyalni. A „Debreceen” ezzel kapcsolatban nem a való tényállást közli s úgy állítja be, mintha az elhalasztás többségi határozat eredménye lett volna, amit a kisgazdák és a szociáldemokraták elleneztek. Ezt a beállítást nem kívánjuk megcáfolni, a jog- és pénzügyi bizottság ülésén felvett jegyzőkönyv alapján az igazságról mindenki meggyőződhetik.

A lényeg nem is ezen van. Laptársunk úgy igyekszik feltüntetni a „többségi határozat” folytán elmaradt közgyűlést, mint jóváhagyatlan eseményt, hangoztatva, hogy a város a költségvetési év második hónapját is befeljezi anélkül, hogy megjelene a költségvetés. Mindenesetre furcsa, hogy a Kisgazdapárt részéről csak most sürgetik a költségvetést, eddig egyetlen sorban sem tettek róla említést. Ürügynek tünteti fel, hogy a Paraszt Párt és a Kommunista Párt azért kérték a közgyűlés elhalasztását, hogy időközben a négy és fél milliós költségvetési hiány lefaragását megkíséreljék. Szemükben ürügy, hogy a Kommunista Párt és a Paraszt Párt nem hajlandó egyszerűen belenyugodni abba, hogy Debrecennek a hároméves terv első évében 4 millió hatszáz ezer forint legyen a költségvetési hiánya.

A valóság ezzel szemben, hogy mindenkinek, aki valójában szívesen viseli Debr. városnak, mint köztudott, a gazdasági helyzetét, kötelezősége a legmesszebbmenő és legszigorúbb kritikát alkalmazni. A kommunisták a debreceni várospolitikában is számtalanszor bizonyították, hogy érzik a felelősséget és éppen ez a felelősségérzet tette elengedhetlenné, hogy a város egy évi életének legdöntőbb időpontjában, a költségvetés tárgyalásakor a józan mérlegelés és felelősségvállalás elvét válasszák.

Eppen azok, akik hajlandók lettek volna könnyedén átsiklani a 4.700.000 forintos költségvetési hiány felett, minden segítséget szinte követelőzőben a kormányzattól várva, az okai annak, hogy az elmúlt egy év alatt nem sikerült megvalósítani a kommunisták várospolitikai tervében lefektetett irányelveket és a legmesszebbmenő takarékoság, valamint a bevételek fokozása által Debrecen költségvetési egyensúlyát helyrebillenteni. Ha mi, kommunisták a jövő évi költségvetés minden egyes tételét külön-külön át akarjuk vizsgálni és a bevételek fokozásával a beruházások mértékét

Megkötötték az új kollektív szerződést

Tulóráztatni csak a Szakszervezeti Tanács engedélyével lehet

A Szakszervezeti Tanács és a Gyáriparosok Országos Szövetsége megbízottai péntek délután folytatták az új kollektív szerződés megkötésére irányuló tárgyalásokat.

A két érdekvédelmi szervezet között a pénteki tárgyaláson teljes megegyezés jött létre és a késő esti órákban sor került a szerződés aláírására. Az elfogadott új kollektív szerződés módját nyújt arra, hogy az egyes iparágakban, üzemekben külön kollektív szerződést kössenek, amely az illető iparban, illetve üzemben dolgozó valamennyi fizikai és szellemi munkavállalóra érvényes. A kollektív szerződésnek ez a pontja nagy léptét jelent a szellemi és fizikai munkavállalók szorosabb kapcsolata felé. Az új szerződés a munkaidőt továbbra is heti 48 órában állapítja meg, a túlórázásnak pedig a lehetőség határában belül a legkisebb mértékre való lecsökkentését írja elő. Tulóráztatni és vasárnap dolgoztatni csak a Szakszervezeti Tanács engedélyével lehet.

A szerződés a szakmunkások órabéréit 1.30-tól 2.62 forintig, a betanított munkásokat 1.12-től 1.65 forintig, a segédmunkásokat pedig 1 forinttól 1.40 forintig állapítja meg, a tisztviselők fizetését 227 forinttól 900 forintig, a műszaki értelmiségét 273 forinttól 1000 forintig. A keretszerződés ezenkívül módot ad a különleges képesítésű és szak tudású, valamint a különleges munkakörben dolgozó munkavállalók különleges díjazására. Fokozatosan helyet ad a szerződés a teljesítménybérnek olyan szakmákra való kiterjesztésére

akarjuk emelni, csak kötelességünket teljesítjük.

Debrecen történetében előfordult már, hogy a város költségvetését 30 napon keresztül tárgyalta a törvényhatósági bizottság. Néhány nap alatt tehát felesleges a fel-

is, amelyekben eddig nem dolgozhattak akkordban. — A kollektív szerződés az új megállapodás értelmében a

dolgozók részére számos egészségügyi és szociális intézményt biztosít és ezek megvalósításáról a vállalá-

tok a hároméves terv keretében tartoznak gondoskodni. Az OTI, MABI, családi pótlék, kereseti adó és más szociális terheken kívül a jövőben a közmunkaváltást is a munkáltató köteles fizetni. Az új szerződés a fizikai munkavállalóknál szeptember 29-én 0 órakor, a szellemi munkavállalóknál október 1-én lép életbe.

Csütörtökön mutatkozik be a kormány

A miniszterelnök nyilatkozott a legsürgösebb feladatokról

Az országgyűlés október 2-án, csütörtök déli 12 órakor a kormány bemutatkozása végeztül tart.

Dinnyés Lajos miniszterelnök kijelentette, hogy az új kormány legfontosabb feladatának tekinti a hároméves terv megvalósítása érdekében minden szükséges intézkedést megtenni, hogy megjavuljon az ország minden dolgozójának életszínvonala.

A tervben megállapítottaknál is többet kell termelni ipari téren, hogy ezzel próbáljuk helyrehozni az aszály okozta kárt. Az ellátás te-

rén legfőbb gondunk az ellátatlanságok elhárítása és a vetőmag biztosítása. Már

tárgyalásokat indítottunk kül- földi gabona vásárlására. Ez nem sikerülne, akkor is biztosítva van az október 1-től életbelépő csökkentett adagok mellett az egész lakosság ellátása.

A kormány erősen harcolni fog a drágaság és a spekuláció ellen és ugyanilyen eréllyel száll szembe a reakciós aknamunkával is. A demokrácia erkölcsi tisztasága érdekében mindent meg fo-

gunk tenni. A nagyszámú és a pártigények kielégítésére feleslegesen teremtett vezető állásokat sürgősen meg kell szüntetni.

Sürgősen megvizsgálják a közéleti szereplők vagyoni helyzetét.

Ha azokról kiderül, hogy a demokrácia nehéz eszendeiben vagyoniukat nem tisztességes úton szerezték, azonnal elkobozzák és elfoglalják őket a közéletből. A kormány politikai feladatai közé tartozik a közigazgatás reformja, az új községi választási törvény megalkotása és a községi választások megartása.

Rá kell szorítani az üzemeket a munkásfelvételre

Pillanatnyilag a tuskózás az egyedüli munkaalkalom

Ménes János helyettes polgármester szombat délelőtt értekezletre hívta össze a politikai pártok és a szakszervezetek megbízottait a debreceni munkanélküliség leküzdésére hozandó intézkedések letárgyalására.

Hunyadi Béla közmunkafelügyelő ismertette a Lakatos államtitkárral folytatott megbeszélésének eredményeit új munkaalkalmak megteremtéséről.

Matkó Imre felolvasta az erdőigazgatóságnak a közmunkafelügyelőséghez intézett átiratát, amelyben közli, hogy a Nagycserén, Halápon, Gúthon és Hajdúböszörményben, összesen 2.500 katasztrális holdnyi területen bármelyik pillanatban nagyszámú munkás állítható be tuskózásra.

Az erdőigazgatóság átirata említést tesz még talajjelőkészítési

munkálatokról, fakitermelésről és erdei magvak gyűjtéséről, amelyeket mind, mint a közeljövőben megindítandó munkalehetőségeket sorol fel.

Hunyadi Béla kifogásolta, hogy a dohánygyár csak kisebb létszámot alkalmaz és ott is több esetben megállapították, hogy egy családból hármat-négyet. A háziipar kimunkálása szükséges, tárgyalások folynak fűzfavessző felvásárlására. Atképző tanfolyamokra is szükség van, de csak olyan szakmákban, amelyekben szakmunkashiány van. Budapesti mintára havi közmunkaszervező címen 30.000 forintot biztosít a városnak az építészeti minisztérium és ebből 50 főt váltott turnusban lehet dolgoztatni. Ugyancsak igényt tett az államtitkár, hogy 120 fő részére kollektív bérek mellett a termelés keretében munkalehetőséget biztosít. 20 köfaragó részére 20 köbméter anyag van az állományon; a MÁV 3 éves tervében erre a célra van előirányzat.

Kondor Lajos kérdésére a munkaközvetítő megbízottja közölte, hogy 7.500 munkanélkülivel lehet számolni.

Szabó István MKP rámutatott arra, hogy egyedül a tuskózás és a munkaerőcsoportosítást új módszer szerint kell végrehajtani. Ha férfi munkaerőt csak tuskózásnál alkalmaznak, a szelektálás megoldódik. Felül kell vizsgálni az üzemeket és rászorítani őket, hogy vegyenek fel munkásokat. A Kommunista Párt augusztusban tudott hatni e tekintetben a debreceni üzemek vezetőire, elsősorban a Hitelbankra. Felül kell vizsgálni, hogy a nagygazdák hány munkaerővel dolgoztattak. Szóváltotta Szabó István a dohánygyár kérdését s kifejtette, hogy ott az üzemi bizottság állam az állam- és erélyes intézkedéseket követelt.

Ménes János összegezve az értekezleten elhangzottakat, elsősorban az erdőhivatal ajánlatára hívta fel a figyelmet és bejelentette, hogy a NIK-en keresztül szerszámokat kell vásároljon a város, hogy a tuskózási munkát elkezdhessek. Javasolta, hogy az értekezlet erősen szólítsa fel a dohánygyár üzemi bizottságát és igazgatóját és a pénzügyi-

nisztart is, hogy szüntesse meg a visszasságokat és forduljon feltrattal az igazságügyi tárcahoz s követeljen pénzt a romeltakarítási munkálatokra. A suskófónás fontosságát hangsúlyozta és havi 30.000 forintot állandó munkásbrigád szervezését kívánta. Javaslattal tett végül, hogy alakuljon egy állandó bizottság, amely a munkanélküliség kérdésével foglalkozik.

Az értekezlet elfogadta Mónes János indítványát és úgy döntött, hogy a politikai pártok városi embereiből állandó bizottságot szervez. Ez már hétfőn kidolgozta az a tervezetet, amely csütörtökön Hunyadi Béla közmunkafelügyelő személyesen vizsgálta az építészeti minisztériumba.

Tébohydában van a vádlott

A népbíróság Ujlaki Istvánné 34 éves debreceni lakos ügyét tüzte ki szombat délelőtt. A vád Ujlakiné ellen az volt, hogy az Augustia-szabatórumban egy mulatság alkalmával becsületlen demokratáciát és annak intézményeit. A tárgyaláson az asszony nem jelent meg, tekintve, hogy jelen pillanatban az elmegyógyintézet ápolója. Az ötös tanács a tárgyalást elnapolta és elrendelte annak a kérdésnek a tisztázását, hogy Ujlakiné büntetése elkövetésének idejében nem szüvesedett-e már elméjében.

MNDSZ

A héten a következő helyeken tartunk nőnapokat:

Belváros csütörtök 4 óra: dr. Juhász Géza; Gerébytelep csütörtök 5 óra: dr. Pósa Péterné; Nyulaszarda 5 óra: Földes Vilmosné és Szabó Mártonné; Rákostelep kedd 5 óra: Vojsz Gyuláné és Debreceni I. né: Kerekes-telep, szerda 5 óra: Fazekas Józsefné; Vagonyvár csütörtök 4 óra: Németh Józsefné; Rákostelep szerda 5 óra: Hajdú Róza; Téglyáskert szerda 5 óra: Csénes Jánosné; Wolfarkatelep szerda 5 óra: Bartha Ferencné; Szabadságtelep kedd 5 óra: Györi Gáborné; Klínika hétfő 4 óra: dr. Forneth Béláné.

Az MNDSZ október 1-i kezdettel csúszélfeldolgozó tanfolyamot rendez. Szandál, öv, pohárkötő művészi elkészítésére tanítja meg a tanfolyam vezetője a jelentkezőket. Jelentkezőket mindennap délelőtt 9-12 óráig látogasson a MNDSZ központi szervezete, Vörös Hadsereg-útja 59. sz. I. emelet. Az öltözetes tanfolyam részvételi díja öt forint.

NE DOBJA EL ÖCSKA KALAPJÁT olcsón UJJÁALKITVA **KALAPIPAR** Széchenyi - utca 7. (Udvárbán)

Visinszkij élesen bírálta az angolszászokat

Visinszkij a szovjet h. külügyminiszter pénteken sajtóértekezleten élesen bírálta MacNeil brit államminiszter beszédét, amely szerinte tele volt szovjetellenes dűrva koholt vádakkal és rágal-makkal. Hangoztatta, hogy amun-káspárti MacNeil teljesen csulla-kozott Churchillhez. Arra a kérdé-sre, hogy mi lesz a mosta hely-zet eredménye a szovjet külügy-miniszter már válaszolt, amikor előterjesztette 4 javaslatát. Ezek a javaslatok semmi visszhangra vagy válaszra nem találtak. Visz-szautasította a Palesztinára vo-

natkozó brit tervezetet, majd hangoztatta, hogy ugyanez a hely-zet Görögország ügyében is és hogy a görög demokratikus had-sereg képviselőjét is meg kell hallgatni. A korreai kérdést ren-dezni kell, de a közgyűlésen kí-vül a Szovjetunió, Nagybritánia és az Egyesült Államok részvéte-lével, figyelembevéve az érdekelt lakosság akaratát. Amerikai újságírók kérdéseire válaszul Visinszkij megvádolta az Egyesült Államokat, hogy köz-gyűlésen tett javaslataival elzárja a nemzetközi együttműködés útját

Dr. Ökrös Sándor és dr. Kellner Béla székfoglalója

Szombaton délelőtt tartotta meg székfoglaló előadását dr. Ökrös Sándor, a törvényszéki orvostani intézet igazgatója és dr. Kellner Béla, a kórhonclani intézet vezető tanára.

Ökrös Sándor dr. székfoglalója előtt Kovács Ferenc orvoskari dé-kán tartott üdvözlő, egyben meg-nyitó beszédet és különös öröme-nek adott kifejezést, hogy őt látja az intézet élén, aki hajdan ugyan-ennek az orvoskarnak a növen-deke volt.

Ökrös Sándor igen értékes elő-adást tartott a törvényszéki orvos-tani intézet működéséről, annak céljáról és ismertette terveit, amit

az intézettel kapcsolatban meg akar valósítani.

Dr. Kellner Béla székfoglaló előadása előtt szintén a dékán üdvözlölte.

Kellner Béla előadásában kife-jtette, hogy meg akarja teremteni a szoros együttműködést a klini-kusokkal, mert egyedül így lehet a Kórhonclani Intézet munkája eredményes.

Az előadások után az intézet halgatói nevében Földes Vilmos és Holzinger László orvostnöven-dekek tartottak rövid üdvözlő-beszédet.

A székfoglalók után a meghi-vottak közös ebéden vettek részt.

Nehézségek a hércseplők készletei körül

Hétfőn osztják a denaturált rozst

A debreceni Termelési Bizottság szombati ülésén szóba került a hércseplők vetőmagja eljárás felajánlott gépkeresményének az ügye. Ennek a 10-12 vagonnyi készletnek a vetőmag céljára felhasználását késlelteti az a rendelkezés, mely szerint a vetőmag ellenértékéért befizetett összegek a gazdasági felügyeősegen keresztül, csekkbefizetés útján a Növénytermelési Hivatal közvetíté-sével kerülnek csak a géptulajdo-nosokhoz.

Szima József bizottsági tag kér-dést intézett a gazdasági felügyeő-ség képviselőjéhez, hogy

nem lehetne a bürokráciamentesen, egy csomó, felesleges közbeiktatott fórum kikapcsolá-sával, közvetlenül a gépeseknek átadni a felajánlott készletei-kért járó összeget.

A gazdasági felügyeősegi megbízot-tja szerint a felügyeősegi telet-tesei rendelkezéseivel kell tartani magát.

Lovász László titkár ismertette a Debrecennek biztosított 200.000 fo-rint őszi szántási hitel igénylési fel-tételeit. Az elmúlt héten csak 29-en

jelentkeztek a Termelési Bizottság-nál szántási kölcsönt igényelni mert a rendelet szerint csak azok része-sülhetnek a hitelben, akik mult őszei vagy idén tavasszal kapott kölcsönt visszafizették.

hathatósabb segítségnyújtás vé-gelt jelentkezhetnek a szántási hitel igénylésére a Termelési Bi-zottságnál azok is, akik koráb-ban igényelt szántási hiteleik kamatait rendezték a banknál.

Az őszi vetőmagok A traktorokkal folytatott tár-gyalások eredményeképpen az őszi szántási hitelhez juttatott újjagadónak a traktorosok a jelenleg érvényben lévő, aránylag jutányos árszabály mellett szánt-ják fel földjeiket 4.000 kat. hold föld traktorszántására fog sor kerülni szántási hitel mellett.

Jelenlegi állása: hétfőn 500 mázsa petróleummal denaturált rozst ke-rül készpénzfizetés ellenében ki-osztásra. Búzából 600 mázsa kész-pénzért, 450 mázsa hitelakció ke-reltében, 2450 mázsa meg cse-re-ként áll vetőmagként az igénylők rendelkezésére.

Vasárnap kezdődnek a beiratások a Képzőművészeti Szabadiskolában

A Szabadművelődési Felügyeő-ség keretében rendezett Képzőm-űvészeti Szabadiskola október 1-én délután 6 órakor nyitja meg őszi tanfolyamát. A megnyitó beszé-det Asztalos Sándor kultúrtaács-nok mondja.

A beiratások időpontja: vasár-nap délelőtt 11-1-ig, hétfőn dél-után 5-7-ig, kedden délután 5-7-ig. A beiratások a Városi Ipari-skolában történnek, Burgondia-u. 1. I. emelet. Tóth Ervin dr.-nál, a Szabadiskola megbízott vezető-jénél. Tandíj nincs! Beiratási díj 10 forint.

A vasutasság le akar számolni a spekulánsokkal

A vasutas észak-szervezet debre-ceni műhelyi csoportja szombaton taggyűlést tartott. A szakszerve-zeti taggyűlésen a következő ja-vaslatot fogadta el a műhelyi munkásság:

„A városházáról kiszivárgott hírek szerint az eddig ott foglal-koztató ár ellenőröket a város ve-zetősége el akarja bocsátani. Tá-vo áll fölünk az a törekvés, hogy a városi háza gazdasági ügyeibe beleszóljunk, azonban le kell sző-geznünk a következőket: Az ed-digi mérhetetlen drágulási folya-matot a vasúti munkásság meg-ítélése szerint az okozza, mert az árakat felszabadították, az árak ellenőrzését elhanyagolták, a kelő-őrelyes ellenőrzését tétozás és puhaság váltotta fel és ez a mun-

kasságot rendkívül nehéz hely-zetbe sodorta.

A munkásság ebben az izzó han-gu'aban felfigyel ezeknek a hi-reknek a hallatára, hogy városunk illetékes vezetősége most már még a látszatát is félre akarja dobni, hogy a drágaságon úrrá akar lenni.

Mi ez? Gadasági zűrzavar meg-teremtése, hivatalos vezetéssel, avagy szegénységi bizonyítvány a városi háza vezetőségél? Akár így, akár úgy, a vasúti munkásság, amely élén haladt az elmúlt há-rom év alatt rengeleg szenvedése közepette az újjáépítésnek, ha kényszerűk, meg fogja mutatni erejét abban a harcban is, hogy a feketézőkkel és egyéb előskö-dőkkel leszámoljon, még pártfo-góikkal szemben is.

Zsibvásárra került egy mesterhegedű

Özv. Gyöngy Józsefné Nap-utca 18 szám alatt lakó tanítónő laká-sáról még 1944 szeptemberében, a bombázások alatt ellopták értékes mesterhegedűjét. A tanítónő éve-ken keresztül kereste a hegedűt, hirdetésekkel adott fel ujságokban, járta a vendéglőket és koncerte-ket, de kutatása eredménytelen csés véletlen folytán özv. zűzvög maradt.

Az ipartestületi vendéglő tulaj-donosánál, Sóvári Ferencnél nem-rég megtalálta a hegedűt. Sóvári a hegedűt 1945 tavaszán vette Rácz Imre cigányprimástól. Az ügyészség kihallgatta Rácz Imre cigányprimást, aki szerint a hege-dű tulajdonképpen testvére Rácz Jenőé, aki 1945-ben vette a zsi-bvásáron. A kalandos utakat meg-járt Geisenhoff-mesterhegedű 1766 évben készült, a mai értéke 15.000 forint.

Vasvillával oldalba döfték

Szűcs János Kismacs 17. szám a'lti lakos feljelentést tett Fegy-verneki Sándor gazdasági alkalmazottja ellen, mert midőn szorgalmasabb munkára serkentette, indulatos szavakat vágott fejé-hez és azt ígérte, hogy ha sokat be-szél, beleállítja a vasvillát. Szűcs János szigorúan rendre utasította a fenyegető embert, mire az felkapta a vasvillát és oldalba szúrta. Húsz napon tú gyógyuló sérülést szenvedett.

Közellátás

Korpakiutalás. Felhívja közellá-tási ügyosztály azon személyek figye-mét, akik korpai igényüket eddig beadták és még korpát nem kaptak, hogy 29-től jelentkezzenek a Város-háza főemelet 6. sz. szobájában. (Gabonairoda.)

Zsirjegyelszámolás. Felhívja a közellátási ügyosztály a záradékol-oztatással foglalkozó húsiparosokat, hogy a zsírjegy 18-19-20. számú szelvényeivel az ügyosztály hivatalos helyiségében (Vörös Hadsereg-útja 28. I. em.) szeptember 29-én A-L, 30-an L-Z betűvel kezdődő nevek számoljanak el. Aki a fent jelzett időben nem számol el, későbbi idő-pontban más elszámolások miatt nem számolhat el.

Grizklosztás. Felhívja a közellá-tási ügyosztály a város elhatárolt lakosságának a figyelmét arra, hogy a 0-1 éves gyermekek részére kiadott szeptember havi „Állami liszt pótlógy csecsemők részére” 1. heti, 2. heti, 3. heti, tehát három szelvényére 1.20 kg griz szerezhető be a következő kereskedőknél: Han-gya I., Rózsau., Hangya III., Vö-rös Hadsereg-útja, Általános Fo-gyasztsági Szövetkezet, Csapó-u. 35., Közéleti Szövetkezet, Hatvan-u. 11., Vojth Zoltán, Márton Kálmán-utca. A griz kilogrammonkénti egységára 1.40 Ft.

Munkásbíróságot!

A dohánygyári nyugdíjasok és nyugbérések pénteki tagülésén élesen állást foglaltak a drágaság és a spekuláció ellen. Sürgettek a munkásbíróságot felállítását, me-ek meg fogják büntetni a közellá-tás kártevőit, a gyujtogatókat és a szabotálókát érdemük szerint.

Doktoravatás

Szombaton délelőtt 11 órakor tartották meg a központi egyete-men az 1947-48. tanév első dok-toravatását. Ez alkalommal öt új doktort avattak, és pedig Bozoky-Bajder Györgyöt (summa cum laude), Lente Mártont és Kiss Zoltánt a jogtudomány, Zsámbor Zsoltot (cum laude) az orvostudo-mány, Létay Idát (summa cum laude) pedig a bölcsészletudomá-nyok doktorává. Az új doktorok-hoz dr. Forneth Béla egyetemi rektor intézett buzdító beszédet.

Izgatásért 6 hónap

A népbíróság ötös tanácsa szom-baton délelőtt tárgyalta Dézsi Fe-renc balkányi földbírtokos ügyét. A vád az volt elene, hogy hamis híreket terjesztett a hadifoglyokért állítólag fizetendő váltságrol, ezen kívül szidta Rákosi Mátyást és a zsidókat. A tanúk kihallgatása után a népbíróság Dézsi izgatás címén hathónapi börtönrre ítélte.

TÓTH gumi üzem
Jóvá, fűtőfűtővez mindenmértő autó- és motorkerékpárgumi szakszerző, garanciával
Miklós-ucca 7 sz.

HOL SZÓRAKOZZUNK?

APOLLO MOZI
Ma utoljára!
Mese autó
Magyar film!
Csak anyagoknak van szárnyuk
Holnapról — hétfőre!
amerikai repülő vígjáték film

Vigszínház-mozi
Debrecenben először a legizgalma-sabb kémtörténet:
Tuskólábu
Előadások 2.30, 4.30, 6.30, 8.30
hétfőn utoljára 4, 6, 8 órakor

METEOR MOZGÓ
Szeptember 28, 29 — vasárnap, hétfő
Csodálatos történet az Ezeregyéjszaka meséiből
Képrész: Gyönyör igazolom! Korda Sándor világhírű mesterműve

BAGDADI TOLVAJ
Magyar és szövetséges híradó. Előadások: hétköznap 6, 8, vasárnap 2, 4, 6, 8 órakor

Szemüveget VOJTH látszerész
szaküzletéből KOSSUTH-U. 2. (Városháza-épület)

„Egyéni kezdeményezés és szorgalom” ezer forintos tiszteletdíjjal

Hogyan képviseli a DHV igazgatósága a dolgozó tömegek érdekeit?

A Magyar Kommunista Párt kormányprogramjának egyik követelése, hogy a havi 3000 forinton felüli jövedelmeket zárolni kell a hároméves terv idejére és ezeket az összegeket a gazdasági újjáépítés szolgálatába kell állítani. Jobboldalról a „polgári életforma” hangzatos jelszavának ürügyével az „Ellenzék” felemelte szavát a 3000 forinton felüli jövedelmek zárolása ellen. Megindokolta álláspontját azzal is, hogy az egyéni kezdeményezést és szorgalmat jutalmazni kell. Nem ér-

Ezekon kívül teljesen saját vagyont képezik a budapesti „Fóth-fény” művek és bírja a dunai uszályhajók bérletét. Az olvasó fantáziájára bízunk, hogy milyen javadalmozást élvez Fóthy minderekből az állásokból.

Izeltőnek mindenesetre nem árt, ha egy példát felemlítünk, amelyből egészen távoli perspektívák nyílnak a vezérigazgató havi jövedelmét illetően. A napokban zajlott le Debrecenben a DHV közgyűlése, amelynek tárgysorozatán új igazgatósági tagok megvá-

lasztása is szerepelt. A közgyűlés meg is választotta az igazgatósági tagokat, köztük két munkást és Benyáts Emilét is.

Az igazgatósági tagok megválasztása után diszkrétan elnyújtottak egy horiféket minden egyes tagnak, amelyben 1000 forint tiszteletdíj volt.

A jelenlevők ekkor érdekes jeleneteket láttak. Benyáts Emil tisztelettel kijelentette, hogy ezért a pénzért ő még semmit sem dolgozott és abból 500 forintot azonnal átadott a vállalat munkásjóléti alapjára. Példáját követve az igazgatóság két munkás-tagja is. A többiek idegesen a székükhöz nyúltak, pár percig kínos csend volt, de végül is győzött a „szorgalom” és megtartották a pénzt. Elképzelhető természetesen, hogy ha az igazgatósági tagok egy ilyen közgyűlés alkalmával „csak” ezer forintot kaptak mennyit kap a vállalat vezérigazgatója, aki szintén tagja az igazgatóságnak, de nem csak DHV-nak, hanem a Magyar Vasútforgalmi RT összes leányvállalatának és azon kívül saját szerény kis vállalatjának is. Nem szükséges bővebb kommentár — azt hisszük — a fenti esethez, mindenki képei alkothat magának, hogy hogyan képviseli ez az igazgatóság a vállalat munkásainak érdekeit.

Semmitsebre sem vélelten, hogy a DHV-nél már egy éve dolgozó ideiglenes pályamunkás viszont nem részesül azokban a jutalásokban, ami őket megilletné.

A napokban is szene, fát és krumpit osztottak és pontosan ezeket az ideiglenes pályamunkásokat hagyták ki, akik 1.02 ft. órabéretet mellet fizikai munkát végeznek. Juttatás és béremelés helyett állandóan elbocorálással fenyegeti őket az igazgatóság és számtalan szor orruk alá dörzsöli, hogy a több ezer munkanélküli

lem erután ráik bélyegét az egész vállalatra.

Tagadhatatlan, hogy a fentiek az egyéni kezdeményezés és megfeszített szorgalom ékes példáját szolgáltatják. Pfeifferék Fóthy Kálmán és a hozzá hasonlók érdekében szállnak síkra és gerinces következetességgel védik az egyéni kezdeményezést és szorgalmat. Kérdés, hogy milyen visszhangra talál majd ez a védelem a dolgozók széles tömegei előtt és Pfeifferéket vagy a Kommunista Párt kormányprogramját fogják-e választani?

A dolgozók választása, egészen bizonyos, nem lehet vitás.

Neveléslelektani előadások

A debreceni Állami Gyermeklélektani Állomás a szabadművelődési felügyelőség támogatásával szeptember 20-tól 1948 május 19-ig sorozatos előadásokat tart a nevelők, szülők és az érdeklődő nagyközönség számára. Az előadások a 6-12 éves korú iskolásgyerekek neveléslelektani problémáival foglalkoznak. Az előadások után megbeszélések lesznek a vitatható kérdésekről.

Az előadások első csoportja, mely a „Nevelők szeméremtanja” címet viseli, hétfőn délután 5-6 óra között lesz a Déri Múzeum előadótermében. Az első előadást holnap, hétfő délelőtt dr. Karácsony Sándor egyetemi tanár tartja: „Az iskolás gyermek társas viszonyulásai” címmel. Előtte a tanfolyamot dr. Gacsályi Sándor (ankerületi főigazgató) nyitja meg. A további előadásokat dr. Makkai Sándor, dr. Nánay Béla, dr. Kiss Tibor, dr. Pap Zoltán, Sziklai Béla, dr. Tóth Béla és dr. Lukó Gábor tartják.

A másik előadás csoport szerdán délután 4-től 5-ig lesz a Ref. Kollégium I. emeletének 18. számú szobájában szülők részére. Ennek első előadása jövő szerdán, október 8-án lesz.

Az előadások mellett október 1-től minden második hét szerdáján fél négytől fél ötig az egyetemi és tanítóképzős ifjúság részére fejlődéslelektani önképző szeminárium nyílik a Kollégium I. em. 14. sz. szobájában s a Kollégiumban gyerekek részére nevelő értékű mesedélutánok és hárszínház-előadások lesznek.

dektejeon közözebből megvizsgálni, hogy mit is tart tehát az „Ellenzék” egyéni kezdeményezésnek és megfeszített szorgalomnak.

Debrecen magánkezeben lévő legnagyobb vállalata a DHV, amely tulajdonképpen a belga érdekeltiségei képviselő Magyar Vasútforgalmi RT-nek egyik leányvállalata.

A DHV-nak szerződése van a városal, amelynek értelmében 1950-ben a villamosvasút felszerelésével együtt átmege a város tulajdonába.

Függetlenül van ezzel a Magyar Vasútforgalmi RT vezérigazgatója, Fóthy Kálmán és éppen ezért kidolgozott egy tervet, amelynek segítségével biztosíthatja a vállalatnak 1950 után is a megfelelő hasznot. Autóbuszjárat megindítását veszi tervebe a DHV pontosan azoknak a vonalakon, ahol villamos is jár. Ezt a járatot már a közeljövőben kívánja beállítani, hogy a közbeeső idő alatt a közönséget rászoktassa és a villamosját 1950-re kiküszöbölje. Valóban egyéni kezdeményezés. Tudniillik a vezérigazgató egyéni kezdeményezése tovább is terjed. Annára, hogy a Magyar Vasútforgalmi RT vezérigazgatói állásán kívül a vállalat érdekeltségéhez tartozó Nyírbohányi Petróleum, a Debrecen-nyírbohányi tartálykocsik — mintegy 2000 darab — bérleténél, a budapesti telefonautomaták bérleténél, a nagyváradi villamosvasútnál és kolozsvári autóbuszjáratnál is megfelelő igazgatói és igazgatósági tagsági helyeket biztosított magának.

Fejbevégték — szívszélhűdést kapott

Özv. Tóth Miklósné 56 éves debreceni asszony a napokban szívbenulás következtében meghalt a klinikán. A haláleset ügyében váratlan fordulatot hozott a holttest felboncolása. Ugyanis megállapították, hogy a szívbenulást a fején történt régebbi, ismeretlen eredetű sérülés következtében levált vérrögök okozták.

Nyomozás indult meg annak a

kérdésnek tisztázására, hogy özv. Tóth Miklósné milyen körülmények között szenvedte fején a sérülést. Eddig annyit sikerült megállapítani, hogy ez év március közepén Tóthné egy haragosával megverekedett és a viadal után napokig súlyos beteg volt. Az ügyészség ismeretlen tettes ellen megindította a nyomozást.

Az elmúlt 10 nap alatt több, mint 10.000 hadifogoly jött haza

Az utolsó napokban megélték a hadifogolyszállítás útmege és naponta ezrével érkeznek Maramarosziget és Fokszámi felől a debreceni átvevő állomásra.

A szombatban befutott szerelvényen 1500 hadifogoly érkezett, akik közül 1288 legényeségi állományú, 45 tisztelhelyes, 34 levente, 31 munkaszolgálatos, 98 polgári személy, 2 nő és 2 kislány.

A debreceniek névsora:

Barna István, Fazekas Mihály-utca 3., Böszörményi Lajos, Faragó-utca 6., Versányi László MÁV Műhelytelep, Cseke László, Tóth Sándor, Sándor József, Doberdó-utca 22., Kurlányi Gábor, Bundi-utca 37., Menyháti József, Telek-utca 35., Fehér Imre, Nagyszalonta-utca 31., Varga Lajos, Toldi-utca 4., Varga József, Pozsony-út 18., Zarecky János, Halap 187., Szabó Zoltán, Hevesi-utca 6., Szegedi Ferenc, Vöröshadserg-útja 18.

Debrecen környékére érkeztek:

Hajdúszoboszlói: Bagdi Márta, Dóka Márta, Galambos Lajos, Mezei Imre, Gröngyösi Zsigmond, Balmazújváros: Bereckey Ferenc, Benedek Gyula, Hollár József, Nyilas József, Hajdúménás: Kiss István, Csányi László, Tredizsán János, Hajdúszoboszló: Szűcs Kálmán, Kádár Gyula, Katona Imre, Lember István, Ceglédi Bernát, Hajdúsámson: K. Nagy Ferenc, Ferencz Manya, Fűredi Pál, Hajdúszovát: Vigh Imre, Hajdu Lajos, Nádudvar: Cseke Mihály, Mester József, Győrke Lajos, Tiszacsécs: Kun Albert, Berzsenyi József, Téglás: Csáko Miklós, Mikepércs: Szabó János, Hajdúdorog: Fenyői Ferenc, Hajdúbogos: Lakatos Albert.

Utazásuk során a hadifogolyok a következők közül hozták üzenet Debrecenbe: Kertész Péter, Zápola-utca 11. 7145, Orosz László, Nyil-utca 39. Maramarosziget, Kelemen Mihály, Tégláskert 7100-3, Müller Sándor 7100-3, Juhász Sándor, Téglásvölgy 7100-3, Burkóc Imre 7100-3, Halász Antal, Kassa-út 19. Maramarosziget, Vajdahegyi Géza, Nyil-utca 39. Maramarosziget, dr. Mécs Bálint, Poroszlav-út 7. Maramarosziget, Kövér László, Széchenyi-utca 31. 7100-3, Szabó András, Hatvan-utca 30. 7100-3, Balás János, Solmecei Jenő, Nagy Gyula, Márta László, Vörös La-

KATZ
kerékpár, rádió,
csillár, varrógép
szaküzlet
átköltözött
Piac 34. alá
Kegyi posta mellett

ORION RÁDIO

Mindég a legnagyobb választékban
12 havi részletre is
MAYER EMIL cég
Kossuth-u. 13 sz. Telefon: 380.

Díjmentesen bemutatja,
12 havi részletre is árusítja
12 Gulyás rádióüzlet
DEBRECEN, PIAC-U. 59 SZ.

Ajánlja és készséggel bemutatja
Nánássy Lajos rádió és villamosság
Debrecen, Piac-u. 87

Nem mi mondjuk

Jó ez neki? (Magyar Nemzet, szeptember 23.)

„A kormánylistán sajnós, nélkülözni vagyunk kénytelenek Bárányos Károly eddigi földművelésügyi miniszter nevét.”

(Erthető, hogy a „Magyar Nemzet” nem örül Bárányos Károly távozásának. S éppen ezért érthető az is, hogy a parasztság viszont örül neki.)

Demokrácia Amerikában. (Népszava szeptember 23.)

„Sztájkolnak az amerikai iskolások a nem hajlandók együtt tanulni a vegyes iskolákban a néger gyerekekkel. Az illető városban 500 szülő támogatja gyermekük akcióját s a szülők nagygyűlésen a diákokkal együtt hangoztatták, hogy követelésük teljesítése nélkül nem mennek vissza az iskolába.”

(Hogy is mondja az Atlanti Charta? ... a művelődés szabadsága fajra, felekezetre való különbség nélkül...)

A drágaság oka. (Ellenzék, IX. hó 20.)

„A piaci drágaság igazi oka: a kétféle kertészeti kölcsönből kifejejtették a 28 pestkörnyéki községet”

(Vajon Debrecenben, Zalaegerszezen vagy Mosonmagyaróváron is ezért drága a piac? Nem inkább az „Ellenzék” védelme, a spekulánsok okozták?)

Mi a demokrácia? (Magyar Nemzet, szeptember 25.)

„Vitatkozn! Ez a demokrácia! (Hát talán ennél mégis valamivel több.)

Helyes megállapítások. (Halaadás, szeptember 25.)

„A választójog nem öncél, hanem a demokrácia egyik önfenntartási eszköze. Az önfenntartás eszköze nem válhatik az öngyilkosság eszközévé. A viszonylag kevés számú közönséges bűnöző választójoga sokkal kevésbé veszélyeztetné a demokrácia életét, mint a demokrácia elkötelezett ellenségeinek választójoga, mégsem akad még ország, mely a közönséges bűnözőknek választójogot adott volna. A demokrácia ellenségeinek nem jár választójog.”

(Örülünk, hogy ezeket a megállapításokat egy ellenzéki lap hasábjain olvashatjuk)

A vagyonos svábok védelmében („Uj ember”, szeptember 28.)

„Magyarország hercegnéje kijelenti aztán, hogy a kitelepítések elsősorban a vagyonos rétegeket érintik, miután hozzá akarnak jutni a deportáltak tulajdonához.”

(Mi azt hitük eddig, hogy az egyház vagyonszünetesség nélkül védelmezi híveit. Ha így van: ez érthető. De hogy Mindszenty prima a vagyonos svábok érdekében emeli fel szavát, ezt csak az értheti meg, aki jól ismeri azt a magatartást, mellyel a bíboros primás szembenáll a demokratikus Magyarország balmenyji intézkedéseivel.)

Nyílt fasiszta uszítás. (Ellenzék, szeptember 28.)

„Miért csodálkozik azon, hogy Fehér Klára antiszemita? Mi megértjük...”

(Ugyanebben a számban nagyhangú vezércikkben kijelentik: „A legélesebben visszautasítjuk azt a pártsovinizmustól és fanatizmustól fűtött, felháborító elméletet, hogy aki a hatalom pártjára szavazott, az demokráta, aki pedig ránt: adta le voksát, az fasiszta.)

Hirdessen a Néplapban!

Ezért kell szervezett munkásnak lenni!

Kihasználják a szervezetlen mezőgazdasági munkavállalót

Az őszi idénymunkák, a tengeritörés és répaásás javában folynak. A mezőgazdasági munkások, szegődményesek, akik a múltban hozzászoktak ahhoz, hogy amit lőttek nekik az uradalomban, vagy gazduramék, beérték vele, egymásután fordultak sérelmeikkel a debreceni FÉKOSz szervezett munkaközvetítő irodájához, megrendítésként.

Gyakran aztán kiderül, hogy sok esetben az a szervezetlen mezőgazdasági munkavállaló a hibás, aki nem tudja felfogni a szakszervezet és egyáltalában a szerveztség jelentőségét s megalkuszik a munkaadóval anélkül, hogy előbb tájékozódna a szakszervezetben: mennyiért mit kell elvégezni, mi jár neki munkájáért a rendelet szerint.

Itt van például atengeritörés: Kovács Károly, és Lókodi Zsigmond csak nagy szemeket mereszt a szakszervezeti munkaközvetítőben, amikor megtudják Fekes József hivatalvezetőtől, hogy a miniszteri rendelet értelmében a tengeritörés után a szár is jár, egyheted, illetve egynolcad részben.

— Hát nekünk ezt a gazda nem mondta — méltatlankodnak s nehezen sikerül meggyőzni őket, hogy az ilyesmit elsősorban nekik kell tudni, mert az ő érdekeiket védi, az ő jogukat biztosítja, nem a munkaadót.

A cukorrépa árszámláján az a helyzet, hogy — a multioz hasonlóan — a mezőgazdasági munkások harmadába vállalják a kiadását, holott a rendelet világosan előírja: a letisztított fej- és gyökér nélküli cukorrépa kétötöde a munkást illeti.

— Tényleg érdemes utánanézni, mielőtt megegyezik az ember! — vakarja a fejét bosszankodva A. Kiss Károly is, mert bizony ő sem így vállalta.

Ezek az emberek most már fogynak járni a FÉKOSz-hoz: minden mezőgazdasági munkásnak érdeke, hogy járjon, hallja a legújabb érdekeit szolgáló rendeleteket, meggyőződik arról, hogy o duzzadó, ma már több, mint 28.000 tagot számláló hajdúsági és debreceni FÉKOSz-szervezet az ő táborba, az ő érdekeinek határozott, bátor védelmezője.

Ma megkezdődik a jegyelővétel a Nagykovácsy-Polgár hangversenyre

Nagykovácsy Ilona és Polgár Tibor szombaton, október 4-én este 8 órai kezdettel hangversenyt rendeznek az Arany Bika dísztermében. A hangverseny iránt, melynek rendezését az Ujságíró Club bonyolítja le, máris igen nagy az ér-

deklődés zenekedvelő körökben. Jegyeket elővételben már ma, vasárnap és máától fogva mindennap délután 11-től 1-ig, délután pedig 4 és 6 óra között lehet kapni az Arany Bika előcsarnokában. A helyárak két forintnál kezdődnek.

Miért szaporodnak a mezei tolvajlások?

Egy törvényszéki tárgyalás meglepő fejleményei

Péntek délután családommal együtt burgonyát ástunk a földünkön. A Rákosi-telep feje vezető úton egy tizenhat év körüli fiú hajtott egy szekeret két tarka tehénnel. Előbb Gyöngy nevű szomszédom lucernáját dézsmálta meg, majd Vásárhelyi Ferenc és Kovács Sándor cukorrépájából lopott el jó pár kilót. Nehéz szívvel kellett végignézni.

De ha feljelenítjük, nemcsak hogy a termelésből kell elfecsérelnünk vagy tíz munkanapot, hanem előfordulhat, hogy egy év múlva megbüntetik — a károsultat vagy a feljelenőt, amint ezt a következő eset is bizonyítja:

Tavaly szeptember elején három kóbor cigány diányt lopott a földünkön. Kibabásunkra mit sem adva, tovább gátrádkodtak. Amikor látták, hogy kutyával, meg három kisgyermekemmel szaladok utánuk, felfegyverezték magukat botokkal meg téglákkal. Mikor odaérintem, közölem velük, hogy elmegyünk a rendőrségre. Erre hárman körülfogtak. Persze úgy

védekeztem, ahogy tudtam és sikerült is átadni két cigányt a rendőrségnek.

Nem tudom, hogy akár a lopás, akár a verekedés miatt indul-e eljárás a cigányok ellen. Csak azt tudom, hogy majdnem egy évre rá megbüntettek három hónapról, mert akadt egy tanú, aki azt állította, hogy én megáldtam kessel a földön fekvő cigányokat. A tanút háromszor hallgatták ki, háromféleképpen vallott. Bár a bíróság is megállapította, hogy 400 méterről nem hallhatta a mi szóváltásunkat, mégis a védőügyvéd ellenzése dacára megeskette a tanút.

Ezek után joggal kérdik termelő újgazda szomszédaim, hogy miért nem büntetik meg a mezei tolvajokat? Miért tárgyalta a bíróság először a verekedési ügyet és nem a lopást, mikor minden józan eszű paraszt úgy gondolja, hogy ha a lopás nem lett volna, nem lett volna verekedés se.

TAKÁCS ISTVÁN debreceni újgazda.

Az újáépült hotel

ASTORIA

BUDAPEST

Ujjonnan felszerelt 150 szobája minden modern komforttal teljes üzembn

Kiváló konyhája közismert. Mérsékelt árak

A debreceniek kedvelt szállodája

Jubiláris ünnepséget

készít elő a Magyar-Szovjet Művelődési Társaság

A Magyar-Szovjet Művelődési Társaság elnöki tanácsa úgy döntött, hogy a társaság fennállásának kétféves évfordulója alkalmából október 12-én nagyszabású ünnepséget készít elő egynapos műsorral.

A tervek szerint a társaság e napon tartaná meg üztűjtő közgyűlését délelőti a Déri Múzeumban délután orosz mesedélután lenne 6—12 éves gyerekek részére, majd filmbemutatóval, hangversennyel és utána báljal végződne be a műsor. A hangversenyen minden valószínűség szerint fővárosi művészek is fel fognak lépni, valamint módjukban lesz a közönségnek ismételtén Orosz István karagya 5jtűpusú kóruszámaiban is gyönyörködni. A hangverseny lezajlása után sajtófogadás megrendezését is tervebe vette a társaság.

A Magyar-Szovjet Művelődési

Társaság Debrecen szellemi életének egyre inkább jelentős tényezőjévé válik. Orosz nyelvtanfolyamait mintegy százan látogatják és nagy segítségére van az érdeklődőknek megduzzadt könyvtára is. A könyvtárban nemcsak a modern szovjetirodalom remekei foglalnak helyet orosz nyelven, hanem hozzáférhetőek csaknem az összes jelentősebb orosz irodalmi alkotások magyar nyelven is. Nagyon gazdag a társaság olvasóterme szovjet folyóiratokban, amelyek feljellelik a szovjet tudomány, irodalom és képzőművészet minden ágát.

A Magyar-Szovjet Művelődési Társaság október első hetében kezdi meg nyilvános ismeretterjesztő előadásait. Az első előadást dr. Hankiss János professzor fogja tartani „Háború és béke” címen.

DISZNÓK és DISZNÓSÁGOK az „Arany kacsában”

Az elmúlt napok kánikulai időjárása magyarázza, hogy betértem egy pohár sörre az egyik Salétrom-utcai kocsmába. A szomszéd asztalnál három zsirosképű ember összehajolva, valami egészen „bizalmas” dolgot tárgyalt. Hamarosan kivetekem a beszélgetésből, hogy zsiros, meg hájeladással van szó. Ismerős név ütötte meg a fületem: Sándor Béla. Ő volt az, aki két hónapot ült az elmúlt télen, bizonyos tisztázatlaz ügyei miatt egy zsiropanamában. Megfogtam a poharam és átültem hozzájuk. Meglepetéssel néztek fel, de a megjelenésemet indokoló magyarázat úgy látszik, hiejtégitte őket, mert megenyhültebben kérdezősködtek.

— Úgy, hát magának sógora a Béla? Persze, most maga is bent van üzletben? Mit akar? Zsirt? Hájat? Szalonnát?

— Ami van — feleltem kissé bizonytalanul.

— Béla azt említette, hogy főleg zsirt akar — jegyezte meg a harmadik, a legkövérebb.

— Természetesen — vetettem oda könnyedén — azt elsősorban.

— Jól van — mondotta a nagyjú. — Van prima disznószirom, maguknak különként számítva 30 forintért. De az ára attól is függ, hogy mennyire van szükségük.

— Nagyon magának tartom az árat — vetettem közbe — üzletben is olcsóbb.

— Mit akar? — förmedtek rám mindnyájan. — Nem hentesüzlet ez. Tiszteletes árat kínálok magának, kell vagy nem?

— Kell zsir, hogyme — szóltam.

— Úgy két mázsát gondoltam.

— Az kevés. Őt mázsa a legkevésbé, amit szállítunk.

— Legyen hát hat mázsa — mondtam most már határozottan

— szalonnát ugyanennyit, hájat csak öt mázsát.

— Derék üzlet, lássa csak. Magukkal mindig tudok számolni — dörszölgette kezét a nagyjú. A háj 30 forint, a szalonna is. (Úgy látszik, mindenben egyensúly van náluk.)

— Iszik valamit? — néz rám aztán. — A Béla is mindjárt itt lesz.

— Béla? — döbbenek meg.

— Persze. Igérté, hogy eljön. Vagy magának mást mondott?

— Dehogy — próbálom palástolni ijedségemet —, de bocsásanak meg, ki kell mennem egy percre.

→ Siessen, addig megrendeljük az italt — szól utánam a kövér.

A sok disznóságtól zúgó fejfel léptem ki az utcára és akkor jutott eszembe, hogy a sörömet sem fizettem ki. Gondolom, kifutotta a „disznók” pénzéből.

KISS ANTAL.

Kommunista táborúiz Földesen

A Magyar Kommunista Párt földesi szervezete szombaton este a sportpályán az egész község népének részvételével táborúizi előadást tartott.

A községben nagy érdeklődés előzte meg a földesi úttörők szereplését, akik többek közt orosz népi táncokat s népdalokat mutattak be. Dr. Weber Gyula községi orvos a táborúiz eredetéről tartott előadást s a táborúiz Papp László vezetésével felléptek a földesi református templomot javító derék birkarokeresztel kommunista közművesek is, hogy a falú kulturális újjáépítésében is segédkezzenek.

Az ő nagyzerű munkájuknak köszönhető, hogy két hét múlva felavathatják a megújított földesi református templomot.

Magyar Államvasutak Debreceni Területi Kultur Titkarsága
1947. október hó 5-én este fél 7 órai kezdettel
az ARANY BIKA dísztermében

KULTUR VERSENYT

rendez. Közreműködnek: Debrecen, Nyíregyháza kultúr csoportjai és zenekara.

Vezényelnek Debrecenből: Tózsér József, Urbán Miklós
Nyíregyházáról: Szatmári Károly, Petrányi Elemér
Belépő-jegy ára 3 forint

Jegyelővételben október 1-5 ig 8-12-ig és 14-18 óráig az ARANY BIKA halljában

Felfüggesztették a debreceni Termelési Tanácsot,

mert közbe mert lépni a sarkadi cukorgyárban uralkodó botrányos állapotok megszüntetésére

A sarkadi cukorgyár munkásai már több ízben fordultak panaszszal a szakszervezethez és menesztettek küldöttségét Budapestre, hogy ezáltal helyzetüket megjavítsák. Nagyon rossz híre volt már a sarkadi cukorgyárnak, amelynek egyharmada a Hitelbanké, egyharmada „báró” Hatvani Endréé, egyharmada „gróf” Wenckheim Józsefé. 24.000 katasztrális hold cukorrépa termését dolgozza fel a gyár: 24.000 vagon cukorrépa. A gyár költségeit a melléktermé-nyek, a melasz és a répaszelet be-hozzák és még sincs pénz a gyár szociális berendezéseinek létesíté-sére.

A súlyos panaszok kivizsgálá-sára a debreceni Termelési Tanács tagjai megfelelő szakértők kie-gészítésével kiszálltak a helyszín-re. A bizottságban helyet foglal-tak Pataki József miniszteri taná-csos, Balla Gerő az IPOK, Kovács Károly a GyOSZ, Molnár József és Salgó Árpád a szakszervezet, Ka-pusi Imre és Jakabynyi József tüzoltó alezredes a közigazgatás megbízottai. A Termelési Tanács tagjai a helyszínen jegyzőkönyvet vettek fel és egészen súlyos meg-állapításokat tettek. A jegyző-könyv szerint, amit a bizottság minden egyes tagja aláírt, de alá-írt maga a gyár üzemvezető fő-mérnöke, dr. Oblátka György is, ázsiai állapotok uralkodnak. A kollektív szerződést nem tartották be, a munkások 1.05—1.12 forin-tos órabéért dolgoznak, egyáltalán nem emberi körülmények között, nagyrészt 48—52 fokos hőségben. Vannak részek, így a kazánház alatti alagsor, ahol 7 kazán szénét lapátolják és a munkások nem bírják az állandó iramot másfél óráig. Jakabynyi József elmond-totta, hogy levegő után kapkod-tak, amikor csak végigmentek ezen az alagsoron.

A francia idegenlégiónál is külön pokol

Balla Gerő szerint a francia ide-genlégió poklát is túlhaladja, am-ben a munkásoknak itt részük van és ez az oka annak, hogy az ál-landó gözbén, pillanatnyi megállás nélkül hamar tönkremennek az emberek. 1155 munkás dolgozik a gyárban és a gyár területén egyet-len mosdó van csúpn. A munká-sok határtalan örömmel fogadták a Termelési Tanács kiszállását, mert, mint mondták, még senki sem vizsgálta felül a gyárat. E-zzel egyidőben azonban bejelentet-ték, hogy ezért, a bérért nem haj-landók tovább dolgozni és ha nem térnek át a teljesítménybérré, sztrájkba lépnek.

Dr. Oblátka György, a munka-adó is méltányolta a munkások követelését és hangoztatta, hogy egy éjszaka alatt ki tud dolgozni olyan teljesítménybér kalkulációt, amely megfelel a munkások bé-rkövetelésének. A Termelési Tanács belátta, hogy a helyzet fé-nyesítő; az üzem esetleges leál-lása hallatlan kárt okozhatna, hi-szen naponta 20 vagon cukrot ter-melnek, de leállítás esetén a gyár-ban tárolt állott anyagból 150 va-gon menne tönkre. Tekintettel ar-ra, hogy az Országos Termelési Tanács titkársága már korábban írásban utasította a debreceni Ter-melési Tanácsot, hogy a teljesít-ménybér bevezethető abban az esetben, ha akár a munkáltató, akár a munkavállaló kéri és mi-vel ebben az esetben mindkettő hozzájárult, a Termelési Tanács

azonnal felfüggesztette az eddigi bérkifizetést és utasította a gyárat a teljesítménybérré való átállásra. Az egész gyár munkássága osz-tatlan meglepődéssel vette tudomá-sul a gyors és határozott intéz-

Letartóztatással fenyegetőzik az Országos Termelési Tanács főtitkára

Ami ezután következett, az első pillanatra hihetetlennek és érthe-tetlennek tűnt fel. Az Országos Termelési Tanács főtitkára, dr. Tóthy Pál táviratilag azonnal fel-rendelte Budapestre a debreceni Termelési Tanács elnökét, Pataki József miniszteri tanácsost. Fele-lősségre vonta, hogy miért avat-kozott bele a debreceni Termelési Tanács egy másik vármegye terü-letén lévő üzem életébe és közölte, hogy a Termelési Tanácsot azon-nal hatállyal felfüggeszti és an-nak intézkedését érvényteleníti. Amikor Pataki József rámutatott arra, hogy milyen fenyegető hely-zetet kellett megmenteni és meny-nyire jogos volt a Termelési Tanács rendelkezése, Tóthy letartó-ztatással fenyegette meg a minisz-teri tanácsost. Félnapal később felérkezett Molnár József szak-

szervezeti titkár is. Őt már udva-riasabban fogadta Tóthy és igye-kezett elkenni a dolgot. Csütörtökön azután megérkezett írásban a Termelési Tanács rendelkezése, amelyben a debreceni Termelési Tanácsot felfüggesztik.

Első pillanatra egészen furcsa az eset, hiszen a debreceni Ter-melési Tanács a termelés folyto-nosságát kívánta biztosítani. Az üzem felelős vezetője által kidol-gozott teljesítménybérrendszer a melléktermékek megfelelő kiárusítá-sa folytán nem jelentett volna változást a gyár kalkulációjában és mégis az Országos Termelési Tanács főtitkára egy tollvonással megsemmisíti a helyes és szüksé-ges intézkedéseket és még fel is függeszti azt a szervet, amely ha-talmas termelési kieséstől mentette meg az országot.

Évi 122 millió forint jövedelem

Teljesen érthetővé válik azon-ban az egész komplexum, ha figye-lembe vesszünk bizonyos mellék-körülményeket. Elsősorban azt, hogy amint a sarkadi cukorgyár munkásai mondták, dr. Tóthy Pál 1400 holdas földbirtokos és malomtulajdonos, jelenleg a cu-korgyár igazgatóságával szoros üzleti kapcsolatban áll. Amikor dr. Oblátka főmérnök bérkifizet-ésére még 50.000 forint folyósítá-sát kérte a központtól, azonnal mozgásba hozták az egész apparátust és dr. Tóthyh kereszttül akar-ták megakadályozni, hogy további

lépések történjenek a munkások érdekében. Ilyen az Országos Ter-melési Tanács és ilyen közlekedés a sarkadi cukorgyár, mely ma is korlátalanul kezében tartja az or-szági cukortermelésnek nagy részét és feudális viszonyok között évi 122 millió forint jövedelmet bizto-sít a tulajdonosoknak. Kihasznál-ják a gazdákat és a munkásaikat egyaránt, adócsalásért sem men-nek a szomszédba és ha szükség van, még közbe is lépnek, ha „kel-lemetlen idegenek” betolakodnak birodalmukba. Csak az a kérdés, hogy meddig?

Le kell leplezni a szakszervezeti egységbontókat!

— követelték az építőmunkások a MEMOSz-taggyűlésen

A MEMOSz debreceni szerveze-tének szokásos heti taggyűlésén a legaktuálisabb gazdasági és poli-tikai kérdések kerültek szóba. A taggyűlés résztvevői — kommu-nisták és szociáldemokraták ve-gyesen — bizalmat szavaztak az új kormányban, kinyilvánítva, hogy ez a bizalom aszerint fog nőni és erősödni amilyen hatékonyan küzd meg a kor-mány a dolgozók elé tornyo-suló súlyos gazdasági bajok-kal: a drágasággal, spekulá-ciószérkedéssel, a burgonya-és kenyérellátás biztosításának feladatával.

A debreceni építőmunkások ha-tározott állást foglaltak a munká-sbírószágok felállításával szemben, csak ezen az úton biztosítható a spe-kulánsokkal, a gazdasági parazitákkal való eredményes leszámo-lás.

Kommunista és szociáldemokrata munkások felszólalásából egy-aránt kitűnt, hogy a debreceni MEMOSz 2700 munkása el van szánva a végső küzdelemre a dol-gozókat két és fél éven keresztül bűntetlenül szípolozó lelketlen fektzők ellen. Szociáldemokraták és kommunisták mindnyájan tud-ják, hogy ezt a nem könnyű har-cot sikerrel csak a legteljesebb munkásnyilvánulás lehet megindí-

tani. Ezért a MEMOSz taggyűlés mindkét párti résztvevőt egyöntetűen a munkásnyilvánulás mellett foglalták állást s hangsúlyozták, hogy az építő-munkások — akik a múltban meg-tanultak már küzdeni a reakció ellen — a munkásnyilvánulás megerősítésével ma is a múltban tanu-sított keménységgel harcolnak a demokrácia megerősítéséért.

A választásokból győztesen ki-került Magyar Kommunista Pár-tban és a megtízszült sorú Szociál-demokrata Pártban a debreceni MEMOSz elég garanciát lát a dol-gozókat aggasztó súlyos problé-mák és nehézségek elhárítására.

A munkásnyilvánulás jegyében meg-nyilvánult építőmunkás-taggyűlés ejtette a szardai szak-maközti ülésen lezajlott egy-ségbontó kísérleteket s kife-jezte azt a kívánságát, hogy a debreceni szakszervezeteket erős, munkaképes választmány és végrehajtó bizottság irá-nyítsa.

A szakmaközi bizottság határo-zatához csatlakozva a MEMOSz debreceni csoportja szombaton küldöttség útján kereste fel a vá-roz vezetőket s követelt azon-nal, gyors intézkedést a piaci drágulás ellen.

Saját készítésű kötélére akasztotta fel magát egy kötélverő

Középiszkolás diákcsoport ment kirándulni a Nagyerdőbe s a volt lövölde mögötti erdőrezsen egy akasztott embert pillantottak meg az egyik tölgyfa ágán. Tettét valószínűleg már napokkal előbb követte el, mert a holttest már oszladozni kezdett és a madarak ették.

A nyomozás megállapította, hogy az akasztott ember Román Ferenc tiszacsegei 42 éves kété-

verővel azonos, aki zilált anyagi viszonyai miatt menekült a halál-ba.

Bücsülevelében megírta, hogy üzletében az utóbbi hetekben tel-jes pangás állott be. „Valami hasznát mégis csak láttam a mun-kámnak, megkímél a további nyomorgástól.” — írta levele vé-gére. Az ügyészség megadta a te-metési engedélyt.

Idegbeteg nő rohamot kapott a Vöröshadsereg-útján

Régóta súlyos ideg bajban szenvedett Boncza Piroska penészeleki leány. Az utóbbi időben egyre sürűbben vet-ték elő az epilepsziás roha-mok, úgy, hogy ismerősei unszolására a debreceni klin-ikára jött; hogy kezeljék. Már az állomáson annyira rosszul érezte magát, hogy azzal a gondolattal foglalko-zott: hazamegy az első von-nattal.

Később azonban gyalog a városba indult s a Vörös Hadsereg-útján járt, amikor minden eddiginél hevesebb roham vette elő. Szája hab-zani kezdett, szemei kifor-dultak s vadul neki rohant az utcai forgalomnak. A já-rókelők rémülten tértek ki

az útjából, azonban a leány teljesen magánkivül több emberre rávetette magát és megmarta őket, majd össze-függéstelen szavakat kiabálva, ruháját szaggatva to-vább futott. Az egyik üzlet-ből telefon értesítették a mentőket és a rendőrséget, akik együttes erővel megfé-mezték a cafatokra szagga-tott ruháját, csaknem mez-telen nőt.

A mentők kényszerzubbonyt húztak a lányra, aki még ekkor is dühöngött és az egyik mentő karjába bele is harapott. Végül is egy több sebből vérző járó-kelővel együtt a klinikára szállították.

Elkészítették a debreceni krematórium üzembehelyezésének tervét

Egy hamvasztás úrnával együtt: 300 forint

1930 júniusában fogadta el Deb-recen város törvényhatósága az új Köztemető létesítésének a tervét. A tervek szerint a ravatalozó épü-letben halotthamvasztót is létesítet-tek. A krematórium tervét akkor a belügyminisztérium jóváhagyta és mégis, amikor 15 évvel eze-őt, 1932 áprilisában elkészült a rava-talozó és halotthamvasztó,

Keresztes-Fischer Ferenc bel-ügyminiszter megíjolta a vá-roznak hogy a krematóriumot üzembe helyezze.

A belügyminisztérium betűtő ren-delkezése két éves elvi harc ere-dménye volt, amely a krematórium építkezésének kezdetén robbant ki a katolikus egyház és másik olda-lon a halotthamvasztás hívei kö-zött.

A halotthamvasztás nem volt új gondolat 1930-ban, hiszen már a 900-as évektől kezdve voltak olyan haladó gondolkodású emberek Ma-gyarországon, akik egyesületbe tö-mörültek és így kívánták elérni céljukat: a halotthamvasztást.

1906-ban alakult meg a Ha-lotthamvasztók Országos Egye-sülete.

Ez az egyesület kapcsolatot terem-tett a külföldön működő hasonló célokért küzdő egyesületekkel és időnként a Halotthamvasztók Nemzetközi Szövetségébe tömörül-tek. Külföldön idők folyamán több helyen építettek halotthamvasztó-kat, a világháború előtt Európá-ban kétféle volt, ma 300 van. Olasz-szágban jelenleg 27 krematórium működik.

A vitát annak idején Magyaror-szágon a katolikus egyház állá-sfoglalása döntötte el, bár igen so-kan megengedhetőnek tartották a krematórium megnyitását. Nem érdekeltlen megemlíteni, hogy Bal-tazar Dezső egy emlékezetes be-

szédben éppen a vita idején je-lentette ki:

„Mindegy a földnek és testnek, hogy lassú oszlással vagy tűz-ben, gyors felbomlással meg-y vége a visszalérés.”

Jogi vonalon is két álláspont üt-kö-zött össze. Egyik oldalról állítot-ták, hogy a magyar törvény a ha-lotthamvasztásra vonatkozóan nem intézkedik, tehát akadály a nem-számított. Másrészt viszont azt mondták, hogy a temetkezéssel rendelkező közegészségügyi tör-vény csak a földbe temetést ismeri.

A felszabadulás után a halott-hamvasztás hívei memorandummal fordultak a kormányhoz és kérték, adjon engedélyt a krematórium üzembehelyezésére.

A belügyminisztérium felhívta a várost hogy állítsa össze a krematórium esetleges üzem-be-helyezésével várható bevétel-eket és kiadásokat feltüntetve költségvetés tervezetét.

Az elsőfokú közigazgatási hatóság elkészítette ezt a tervezetet. A felál-lított költségvetés szerint egy hamvasztás úrnával együtt 300 forint,

urnafülke használati díja 10 évre 150—240 forint. Egy hamvasztási eljárás alkalmával a begyűjtéshez 1 mázsa fa, az elhamvasztáshoz 3 mázsa kocsis szükséges. A ravata-lozót a hamvasztásos temetőke-zésnél is igénybe veszik. Készségtel-nen, hogy mivel a debreceni krematóri-um az egyetlen az országban, üzembehelyezése a város bevétele-inek szempontjából feltétlenül elő-nyöket jelentene. Előrelátható, hogy a krematórium üzembehelye-zésének kérdése ismét nagy port fog felvívni és mindkét oldalról „tel-jes erőbedobással” küzdenek majd de döntést bizonyára a demokrá-cia szellemének megfelelően fogja meghozni az új magyar kormány.

KUTYABAJ

Délben, mikor hazamegyek, feleségem felindultan meséli a történeteket. A sintér elfogta a kutyánkat. Hiába rimázkodtak neki, még a szomszédok is kérték, hogy adja vissza, ő hajthatatlan maradt. Vezem a kutyáit, rohanok a rendőrségre. Izgatottan adom elő a történeteket. A hölgy szána-közö kék szemével hosszasan néz és így szól: „Valamit próbálunk kérem, de... tessék talán félóra mulva visszajönni, addig megvizsgáljuk az ügyet.”

Pontosan félóra mulva visszamegyek.

— Hát kérem — így a hölgy — sajnálatlalt kell önnel tudatnom, hogy a kutyát már kiirtották. Ugyanis van egy rendelet... Hogy mit mesélt a rendeletről, azt már nem hallottam.

Nem hagyom ennyiben — mondom — megkeresem a kegyetlen hóhért és megmondom neki a magamét.

A kapunak támaszkodva cigarettázó emberke álldögöl.

— Hol a sintér? — kérdezem nyersen és már készítem a legmegfelelőbb szavakat. — A gyepmestert tetszik keresni? — Azt — mondóm keményen és már nyomulok is be a kapun.

— En vagyok a gyepmester, kérem — mondja —, milyen ügyben tetszik járni?

Visszanézek. A rongyosruhájú, szelídarcú emberke csendesen jön utánam. A kétméteres vérengző óriásnak méretezett szidalmak kavarnak a fejembem. Most mivel kezdjem, hogy rohanjak neki ennek a szegény embernek?

— Hát kérem — dadogom —, arról van szó... ugyanis a kutyámat a sin... a gyepmester valószínűleg elvitte...

— Honnét vittük el a kutyát? — kérdezi nyugodtan Horváth mester, aki nyilván észreveszi zavaramat.

— A Külsővártérről, az ipariskolánál... — mondom.

— Az a kis fekete tarka, az a mérgező? — Az — mondom —, az a kis Csöpi...

Az udvar végén lévő házhoz vezet, kinyitja az ajtót. Ketrecek — vagy hat egymás mellett. A jobbszélsőben ott gubbaszt a Csöpi.

Rágyujtunk. Beszélgetünk. Horváth mester elpanaszolja, hogy milyen kevés a fizetése. Hetenként legalább háromszor végigportyázza a várost és ezenkívül az elhullott állatok tetemeit is ő földeli el. Fizetése a gyerek és az asszony után járó családi pótlékkal együtt 220 forint.

— Hány kutyát fog el hetenként? — Változó, van úgy, hogy tizet, de néha húsz is hurokra kerül. Kutyánként két pengőt fizetnek a kiváltó tulajdonosok, a kószért pedig napi 90 fillért. Őt napig tartja a kutyát és csak akkor pusztítja el, ha ez idő után nem jelentkezik a tulajdonos. A városi gyepmesterei hivatal csak ez év májusától kezdve működik.

— A felszabadulás előtt, vagy után volt nagyobb forgalom? — Hát bizony, a negyvenes évekre visszagondolva, hetenként néha 30-40 kutya is megfordult itt.

Aztán bevonult katonának. Így negyvenháromban, negyvennégyben a kutyák — sőt még a veszett kutyák is — szabadon grasszáltak Debrecen városában.

— Adok tíz forintot — mondom —, adja ki a Csöpit. De Horváth, — becsületére legyen mondva — megvesztegethetetlen. Van azonban egy ötletem. Érintkezésbe kellene lépnem a NOT-tal és talán küldenének egy táviratot a szabadonbocsájtás érdekében. Viszont az a baj, hogy a Csöpi kis kutya.

A módos gazdák ősszel elküldik a szegény cselédek

Sürgős intézkedés szükséges a munkaügyi perek gyors elintésére

Egy gyakori eset: a módos gazda gazdasági cselédek fogad tavasszal jövő tavaszra. A mezőgazdasági munkás elvégzi a nehéz idénymunkákat, segít a termés betakarításánál, meg még az őszi szántásnál, vetésnél is s azután — egy szép napon — a gazda az addig kifogástalanul dolgozó munkásnak egyszerűen csak felmond, mondván, hogy nem dolgozik rendesen, valódi ok szerint pedig azért, hogy

ne kelljen tölten, a csekély foglalkoztatási lehetőség mellett tartani, „kitéleltetni”.

Innen fújhatott valahonnan a szél a Sülyi Nagy Gábor gazda, meg Német János gazdasági cseléd közti vitáskodásánál is — nemcsak az érdekelte Német János elbeszélése szerint, hanem Kovács Zsigmond, Tobros Károly és G. Nagy János egyöntetű véleménye szerint is, akik pedig úgy ismerik ezt az egész cífra ügyet, mint a tenyerüket.

Nagyon fohászkodik Német János — nagybajszú, nyílt tekintetű, 40 év körüli cselédember — ahogy kezdi felsorolni a panaszait:

— Mikor a gazdám felmondott, hirtelen nem tudtam, hogy fű vagyok, vagy jány. Abba, hogy későn jöttem haza a fogásból és nem kaptam földet, még beletörődök valahogy, ha muszáj. De hogy ez a... — Itt elharapja a szót — így ki-macsakzúik velem, ez már még is több a soknál.

A tempós, lassú elbeszélésből kiderül, hogy gazdája azzal mondtat fel, az egy éves szerződés lejárt előtt, hogy nem látja el tisztességesen a kötelességét.

Aratáskor, meg kapáláskor nem volt semmi kifogás a munkája ellen,

nyúszterrel el tudja látni maga, a családdal.

Hosszú lenne mindazt elmondani, míg végre az ügy döntésre a járásbíróra került. A kereset beadásától számított másfél hónap mulva kitűzték a tárgyalást a perfelvétellel, peresze, még nem döntöttek az nehezen tudja „a bírói úgymen-tel”, ezer kibúvóját, az éhező gyer-nehezen tudja „a bírói úgymen-tel”, ezer kibúvóját, az éhező gyer-kehaddal megérténi.

A perfelvételi tárgyaláson a gazda — bizonyítékainak bejelentésére 15 napi határidőt kért. A bíróság megadta, s mivel elszámolásról is volt szó, utasította a feleket, hogy adjanak be előkészítő iratot. Ez újabb 15 nap, majd a válasz adással megint 15 nap lett.

Vagy három hónap mulva kitűz-ték a tárgyalást, melyen a tanúk egyrésze — útközlés hiányá-ban — nem jelent meg.

A bíróság elrendelte a tanúk megkés-és útján való kihallgatását: egy hó-nap. De Sülyi Nagynak eszébe ju-tott, hogy neki még vannak tanúi s ezen a réven még további két hó-napig sikerült elhúznia az ítéletet mely elmarasztalta a gazdát.

A gazda fellebbezett, a törvényszek-ken három hónapig futott az ügy, végül is

— a per megindulása után kilenc hónappal — szóbeli kitéje-zés történt a pereskedők közli.

A gazda kiszúrta volt munkásának a szemét valamivel s az végső elő-szégbeesésében kénytelen volt elfogadni. Nagy uram nagyszerűen ki-bőjtötte a munkását.

Német János esete egy a sok köz-ül. Nap, mint nap jönnek hasonló ügyekben (káromkodva) keserű és jogos panaszokkal a FEKOSZ és UFOSZ vezetőihez s a Magyar Kommunista Párt csak a legna-gyobb örömmel tudja üdvözölni azt a határozott hangú memorandumot, melyet a debreceni és hajdúmezei UFOSZ és FEKOSZ szervezetek juttattak el a napokban Budapestra, az igazságügyminiszterhez. A hajdú-sági szegényparasztok, mezőgazda-sági munkások és cselédek érdeké-

ben azt kéri a minisztertől, hogy

1. Utasítsák a járásbírókat, hogy munkaügyi perek esetén a kereset beadásától számított 15 nap alatt perfelvételi tárgyalást tüsszön ki.

2. A járásbírók közül egy bíró kizárólag munkaügyi perekkel foglalkozzék, szükség esetén esetleg to-vábbi bírók.

3. A felvételtől számított 15-21 nap alatt érdemi tárgyalási határ napot tüsszenek ki.

4. A felesleges — csupán a per elodáztatás célzó — bizonyítások felvételét mellőzzék.

5. A járásbírók ítélete — felleb-bezésre való tekintet nélkül — 2.000 forintos pererlékig azonnal végre-hajtható legyen.

A törvényeknek, az államhalom-nak most már a dolgozók érdekeit kell megvédeni. Reméljük, így gon-dolkoznak az igazságügyminiszte-riumban is s a méltányos revizió ezen a téren sem várát sokáig ma-gára.

Térjünk át a kertgazdálkodásra!

Köz tudomású, hogy az ország-újjaépítésében azok az üzemek in-dulhatnak előnek, amelyeknek nem kell sem idegen tőke, sem külföldi nyersanyag. Ez pedig elsősorban a kertgazdálkodás, de nem a régi formájában, hanem tudományos ala-pokra fektetve, előre meghatározott tervek szerint, mint ahogy Dánia, Hollandia és a többi nyugati agrár-államok csinálják. Egyszóval beltér-jes gazdálkodásra kell áttérnünk, ha azt akarjuk, hogy országunk újjá-épüljön, a Gyümölcsstermelők Debreceni és Hajdúmezei Egyesülete a 3 éves terv keretében nagyszabású munkatervet készített a kertgazdál-kodás átalítására, az inlenzív termelés megismertetésére és széles-körü terjesztésére. Elhatározta, hogy ingyenes tanfolyamokat és gyakor-lati bemutatókat tart, a kertgazda-ság lényegesebb ágaiából, (gyümölcs-keresztet, szőlőtelepítés, zöldségter-mesztés) és minden eszközzel arra törekszik, hogy a régi és új föld-birtokok elajálthassák mindazon ismereteket, amelyek megszerzése után képesek lesznek a saját földjü-kön eredményesen gazdálkodni.

Az első 3 hetes, 36 órás tanfolyam november hónapban lesz a legkivár-zóbb emellett és gyakorlati szakem-berrel bevonásával. Ismeretük a szőlő- gyümölcs- és zöldségtermesz-

tés tudnivalóit magas színvonalon, de népies előadásokban, amiből a szak-ember is tanulhat. A novemberi tanfolyamra jelentkezni már is, le-het. Helyettes-u. 3. sz. alatt.

Hogy a tanfolyamokon szerzett alapismeretek feledésbe ne vessze-n, ez év minden hónapjában ren-dszerezen ismertetni fogjuk az ese-dékes kertgazdasági munkákat. Fón-tos feladatnak tekintjük a kert-gazdálkodáshoz szükséges gyümölcs-és szőlőültvények, magvak, anyagok és eszközök beszerzését és kedvezma-nyes áron való szétosztását, hogy ezzel is elősegítsük a termelés ered-ményét.

Tanfolyami társas kirándulást tervezünk Nyíregyházára a Tiszán-túli Gyümölcs, Szőlő és Borkiállítás megtekintésére. Indulás Debrecen-ből október 5-én, vasárnap a reg-geli vonattal. Visszaérkezés ugyanaz-nap este. Kellő jelentkezés esetén külön kocsit kapunk. Jelentkezés szerdán estig.

Őszi ültetéshez gyümölcsfaol,vá-nyokra előjegyzéseket október 10-ig fogadunk el.

Műtrágya (szuperfoszfát, kálsó), valamint permetezőszerek (arzen, nikotin, kálszappan) korlátolt mennyiségben már kapható Húve-lyesru. 3. sz. alatt, délelőtt 11-12 és délután 3-4 óra között.

Bútorszövet, roletta, matracgrádlí, afrik, kárpitoskellékek nagy választékban KADAR (Wiener), Kossuth-utca 27.

Debrecen és a haladás

Írta: Varga Imre

5. Küzdelem az elhízással

Csokonai elnémulása után a költők, akik méltán megérdemlik ezt a nevet, csaknem egy kerek századdal később szólalnak meg újra. Ha összehasonlítjuk a 18-19. századforduló bizakodó hangját a 20. század eleji költői megnyilatkozások kétségbeesésével, azonnal szembeötlik a hang hihetetlen megkeseredése, a kilátástalanság teljes diadalrajtása. Debrecen egy századdal előbb még a fejlődés pozitív hitével új-jong, a század elmúltával a mozdulatlanság tengerébe került költők reménytelenül kiáltoztak segítség-ért; belefutnak a közönybe. Mi e nagy változás oka? Röviden: Debre-cen kiesett a magyar fejlődés vona-lából.

Az előző századok akkor még megfelelő társadalmi és gazdasági berendezkedése idejét mülta, a külső erők kényszere alatt bekövetkezett gazdasági stagnálás viszont odave-zetett, hogy Debrecennek a magyar városi életforma megteremtésére irányuló képessége is összezsugoro-dott, az iparosodás útjára lépett vá-ros civis, parasztváros lett. A ké-sőbb meginduló korszerű kereskedelme és iparosodása már olyan polgárságot termelt ki, melynek semmi köze nem volt a zsiros pa-rasztá mervedett, nem régen igen izgékony hajdúkhöz, még kevésbbé az egyre szaporodó proletariátushoz. A 19. század legelején megmu-takoztak már azok a jelek, melyek később egyre jellegzetesebben hatá-rozták meg sorsát: a város eddigi kifelénézése fokozatosan makacé be-felénézése vált, és amit nem nehe-

rakényszeríteni egy birtokonbelüli rétegre: az elért nivót göröcsösen tartva minden radikálizmustól me-reven elzárkózott.

Kölesy Ferenc másfél évtizedig lakott a Kollégium tövében, s maga bevallja: egy napig sem érezte jól magát a városban. Nem is kell e-miatt nagyon csodáikozni: a debre-ceni szellemi emberek a kultúra it-teni legfőbb fórumával, a Kollé-giummal mindenkor kapcsolatban álltak, de ez a Kollégium már Csok-onai eltávolításával elárulta meg-kövesedett voltát. Másóvha akkor nem tekinthetett egy szellemi sza-badságra vágyó fő! A másfél ezer lelkes diák-republika fölött vaska-lapos professzorátus vigyázott. Az újító törekvéseket a Csittvári Krón-ika leplezte, a kéziratok versyűj-temények őrizték az egyhamar nyomdáfestéket nem látó diákvese-ket. Mert vannak már a század első negyedében olyan élezzemű diákok is, akik a feudálizmus és klerikalizmus sorvasztó rákfenéjét világosan látják. Csak egy példát idézzünk a Sírvess Kondé Miklós nagyváradi püspök emlékeztetőre és dicsőségére c. versből:

Ott fekszik a papság kevely felkent dőge,
A jó szegénységet kintző Job ör-dőge,
Szenvedhetetlen lett a papi rend járná,
Mely a jobbágságot szent szín alatt nyúzza...

Bizony nem a barbáran ható rig-mus, a nagy versetchnika, hanem

az izzó szándék mentette át a ver-seket korunkra.

Az olyan egyszerű tanár és iro-dalomistápoló is, mint Péczely Jó-zsef, éveken át kemény küzdelmet vívott keményfejű tanártársával. Méltán mellette volt az ifjúság ro-konszerve, mert azt fejezte ki, amit az ifjú szívük akartak szerle az egész fiatalodó Magyarországon: „Le ősi szent homály hideg bál-ványai! A Lant c. antológia 1835-ös utolsó kötetében egy névtelen versel közöl (egyesek szerint ő írta):
Miért pislogok ősz szakállasok,
Lángzó szemekkel vad bosszút lö-velve,
Amoh-fedett templom Goth-ormán? Az éj fut! a jank szenge csókjain,
Lényelet ébred, biztatón felvele;
Kitellet idétők — ősz szakállasok”.

Péczely a haladás embere gúnyo-san szemébe mondja maradi tanár-társainak: „Tiszánk Titeltől vissza-fog jöhenni!” És nem szabad elfe-lednünk, hogy Eötvös Falu jegyzője előtt (1845), tehát az élenjáró, s szépirodalom egyik meghatározó mindig politikai programot is adó műve előtt 1837-ben megjelent A magyarok történeti c. tanulóifjúság-nak szánt könyvében így ír a Dózsa-forradalom koráról: „egy egész, a legszámosabb, munkás, és ha má-sok bűnössé nem tessék, büntelen néposztálynak — ártatlan unokáitól is hordozandó rájuk csúfos, az elnyomó — századokon által leráz-hatatlan bilincseket készítet!”.

Mégis: Pelófi nem bírta itt az életet, nemcsak testi, szellemi vonatkozásban is majd megfagyott; a türelmes Arany is megugrott a szí-nészekkel. A század derekán Debre-cen már koránsem volt olyan ha-ladó, mint Pest, Madarász Lászlók szelős baloldalának befukasztására s ehől az országban jobb hely nem lett volna, mint éppen Debrecen.

It született meg a lényegében közjogi jelentőségű függetlenségi nyilatko-zat a 49-es debreceni parlament békepárti elemektől való megfeszít-tása helyett, ami pedig a szabadságharc népháborúja felélehez elenged-hetetlenül szükséges lett volna. Ró-vai József mondja, hogy „a függet-lenségi nyilatkozat lényegében a for-radalmi radikálizmus belső likvidá-lásához vezetett.”

A következő évtizedekben a mere-vedés méginkább erősödött. Közá-pest szellemi vezetőkké és költők híján a haladás eszméje csak a vá-ros szelén növekvő viskókban szuny-nyádozott. A függetlenségi gondolat közhely lett, s alatta megfulladt a szaporodó proletariátus társadalmi jobbélre törő forradalmi vágya. A nemzetiszínűre festett 48-as ide-ológia, a tárogatózás, s legfeljebb ellenzéki szavazatokká való kuruc-kodás, a kasztrendszerre meredevett társadalmi osztályhelyzet, a minden újítástól elzárkózó magyar góg, a civistársadalom középebe és fölé belopódzott kései kapitalista életmód lehetlenné tett minden forradalmi megmozdulást, még szellemi erőfe-rsítést is. A 90-es években már Szabolcska Mihály uralka évtizedig a költő nevet, sőt — Farkas Imrel Péczelyék küzdelme meddő maradt, a jónak talált s megkedvelt nyugat-om a debreceniek életeleme lett; a birtokonbelüli Debrecen menthetet-lenül elhúzótt. Annvára, hogy csak értetlenkedve, csodálkozva vette tu-domásul, hogy egy Ady Endre nevű nagyváradi fiatal újságíró 1902 táján ilyesmiket írkal: „Debrecen-ből a magyarságnak a bükkhegyekig s naszói hegyekig kellene sugá-roznia... még a szalmaláng is hiányzik belőle s fél a nagy endü-lettől... Debrecenből hiányzik az intelligenciának 6 kultúrára hajlás-nak egy nagy kritériuma: az érdek-lődés minden iránt...”

A középiskolai tanárok helyzete

Irla: Agoston György, a Pedagógus Szakszervezet hajdúmegyei titkára

A középiskolai tanárok ma értekezletre gyűlnek össze, hogy megbeszéljék a tanácskozási anyagukat. Sürgetni fogják a Magyar Pedagógusok Szabad Szakszervezete gimnáziumi tanári tagozatának országos kiépítését, amelyre módot ad, sőt elkötelezi őket szakszervezetünk alapszabálya.

A pedagógus szakszervezet kezdetül fogja a pedagógus egyetértését harcolni. Minden elhatározását, küzdelmét az egység megőrzésére, továbbá megerősítésre irányította. Tiszán felismertük, hogy a múltban azért nem tudott a pedagógus társadalom sem anyagilag, sem társadalmilag előre menni, mert részekre volt szaggatva. A különböző tanári és tanítói egyesületek külön úton jártak és meddő harcot folytattak.

A ma összeülő középiskolai tanárok mindezt jól tudják és tanácskozási anyagukat a pedagógusok szelleme hatja át. Szembeszállnak ezzel a hátróztatlan reakciós demagogiával, mely a tanárok és tanítók közötti ellentét szításával a pedagógusok egységét meg akarja bontani. A tanítók nélkül a tanárok eredménytelenül küzdenének céljaik megvalósításáért, a tanítók támogatása viszont hatékonyan elősegíti a tanárság külön problémáinak megoldását is.

A tanári tagozat kiépítésére szükség van. El kell ismerni, hogy a tanárságnak megvan a maga külön problémái mind anyagi, mind pedagógiai téren és az ezekben való állásfoglalásra elsősorban ő hivatott, természetesen sohasem a tanítóság ellen, hanem velük karöltve és az ő támogatásával.

A tanári társadalom tisztán látja az új pedagógus státusz hatalmas elvi jelentőségét. E'so igen komoly lépés a nevelői munka anyagi és társadalmi megbecsülése felé. De rá kell mutatni annak néhány hibájára is, mert a kérdések tisztázása csak úgy lehetséges, ha azokat kertes nélkül, nyíltan feltehetjük.

Úgy érzik a középiskolai tanárok, hogy a pedagógus státuszon belül nem kap kellő méltányolást az ő egyetemes tanítványuk. A végső cél persze az, hogy a tanár és a tanuló közötti képessébeli különbségek is megszűnjenek, illetve minimálisra csökkenjenek. Ezért üdvözlik örömmel a tanárok a nevelőképző főiskolák felállítását, amelyek végleg kiküszöbölik az érdeklődéseket a két nevelői réteg között.

A tanárság égető kérdése közé tartozik az óradíjak kérdése, mely még mindig nem rendeződött megnyugtató módon. A vizsgadíjak ügyében a tanári társadalom egyetemes állásfoglalása az, hogy ezeket progresszív alapon kell megoldani. A szegény diákok egész keveset vagy semmit, a gazdagok sokkal többet fizessenek. Ma az a helyzet, hogy megalázóan kicsiny díjazásban részesül a tanár a súlyos erkölcsi felelősséget jelentő vizsgáztatásokért.

Természetesen nemcsak anyagi, hanem szellemi téren is van követelésünk. Hajadéktalanul meg kell teremteni a középiskolai oktatás reformját. Az általános iskola kiépítése ebben a tanévben befejeződik, de a négy osztályúvá váló gimnázium még mindig a levegőben lóg és nem függ össze szervesen az általános iskolai oktatással.

Külön probléma mellett nem szabad azonban elfeledkeznünk a tanároknak az általános nevelői társadalmi ért arról a sérelemről sem, amelyet a csaknem egy idő-

ben nyilvánosságra került nevelői és bírói státusz jelent. Elismerjük, hogy a bírálók általában később fejezik be tanulmányukat, mint a tanárok. Eljében 28 éves korban érheti el valaki a bírói fokozatot, gyakorlatban általában számíthatunk 30 évet. Itt tehát 5-7 esztendő különbség mutatkozik a bírálók javára. Ezzel szemben a valóságban az történt, hogy

a középiskolai tanárok 35 éves szolgálat után a 13. fizetési fokozatban vonulnak nyugdíjba, ami 600 forintot jelent, ugyanakkor, amikor a kezdő bíró fizetése 640 forint.

Súlyosbítja a különbséget még az is, hogy az egyes fizetési fokoza-

tokban eltöltött várakozási idő a nevelőknel általában 4-5. esztendő, a bírálknál viszont 2-3. Így azáltal a középiskolai tanár szolgálati ideje alatt nyolcszor léphet elő, a bíró viszont tizenötször. A demokrácia igen sokszor hangsúlyozta, hogy a technikai értelmiség mellett a nevelői és orvosi munka áll szívéhez legközelebb, mert ezeket a hivatásokat tartja olyanoknak, ahol elsősorban alkotó munkát végeznek. Nem minden keserűség nélkül állapítjuk meg, hogy ennek ellenére igen magasán főlében helyezték a bírálót, akiknek munkáját nem becsülik le, de semmiesetre sem értékeljük ennyivel többre jövő nemzedék nevelésénél. A mai tanári értekezleten mindezeket a kérdéseket fel kell vetni: Ha helyes nyugdíjhoz a problémához, s meddő keresés és ellenzékeskedés helyett az orvosias módjait keressük, akkor kétségkívül meg fogjuk találni a hibák kijavításának lehetőségét.

Kossuthdíj

Az MKP politikai bizottsága elhatározta, hogy minden rendelkezésére álló eszközzel elő fogja mozdítani a szellemi és technikai kultúra teljes kibontakozását. Ezért javasolta, hogy az ország legkiválóbb tudósait, alkotóművészeit, ezenkívül azokat a mérnököket, orvosokat, pedagógusokat, ipari munkásokat és földműveseket, akik az ország újjáépítésének sikeréhez teljesítményeikkel különösképpen hozzájárultak, évről-évre jutalmadjal kell kitüntetni. A jutalmadjak Kossuth-nevét viselik.

A Kossuthdíjnak, melynek tervét pártkülönbösg nélkül nagy lelkesedéssel fogadta az egész ország lakossága és sajtója, különleges jelentőségű van. Az első ilyen természetű jutalmadást jelenti a magyar

történelemben, amikor osztályra, képesítésre, műveltségi fokra való különbség nélkül mindenki számára megnyílik a lehetőség a díj elnyerésére. Csak egy szempont lehet mértékadó: az ország újjáépítésében végzett sikeres munka. A munka hőseit akarja jutalmazni ez a díj, legyen az mérnök, aki új munkamódszerrel gyorsítja meg a termelést, pedagógus, aki kitünteti magát a demokratikus ifjúság nevelésében, munkás, aki rendkívül teljesítményt mutat fel, paraszt, aki példaadóan műveli meg a földjét vagy művész, aki dicsőséget hoz a magyarságnak tollal, ecsettel, vagy vésőjével.

Nem véletlen, hogy ez a kezdeményezés éppen a Kommunista Párttól indult ki. Ezzel a gesztussal ismét bebizonyítottuk, hogy a dolgozó és alkotó néprétegeket egyformán megbecsüljük, akármelyik osztályhoz is tartozzanak. A régi mese az uniformizálásról ismét szertejósított. A kiváló teljesítmények különleges elbárást, különleges jutalmadást is érdemelnek.

Fel hát munkára, mindenki nek a saját foglalkozásában és munkaterületén! A magyar demokrácia nem hátrál az azokhoz, akik életüket teszik felépítésére.

Van már olcsóbb burgonya is a piacon

A szombati héti piac nem indult avval a forgalommal, ami annyira jellemző szokott lenni a hétfői piacokra. A hárompiacra ugyan nagy volt a tolongás, de ott is csak azok tudtak hosszasan átközelni, akiknek a hónap vége ellenére még jó sok pénz lapult a tárcájában. A zöldségfélékben és a gyümölcs piacon a kereslet jó közepes volt. Az árak nagyjából tartottak voltak, de úrvendétes jelenségeként könyvelhetjük el, hogy

ha egyetlen helyen is, de a babaróza burgonya ára 1.30-ról 1.20-ra csökkent. Az Ellaburgonya 1.10 forintos ára is sok helyen 1 forintra esett le.

mindennek ez minőségben nem jelentett romlást. Megkérdeztünk egy árust, miért tudja olcsóbban adni a burgonyát, mint a többiek.

— Egyszerű az egész — mondotta. — Megelégszem a kisebb haszonnal is, csak a forgalom legyen nagy.

Lehet hát olcsóbban adni a burgonyát, nem is fizet rá, sőt elég fizetőséges haszna is van belőle.

A többi zöldségáruk a következőképpen alakultak: A fejcsaposzta 50-50 fillér, kékaposzta 140-160, hagyma 2-2.20, paradicsom 30-50 fillér, torma 5-8, cékla 120-140 fillér, uborka 2-2.50, fokhagyma kilónként 10-12 forint, fehérrétek csomója —40, hónapos retek 50-50 fillér, saláta 50 fillér, csemege (engeri csövenként 16-20 fillér, paradicsompaprika 20-30, karalábé 20-40 fillér darabonként.

A hárompiac árai változatlannul magasak.

Nagy volt az érdeklődés a most keltetett csirke iránt, melyet páronként 2.50-ért árultak. Láttunk egy helyen gyöngylüköt, egy pár 22.- forintba került. A kövér kacska kilója 8.50, kővér libaé 9, a pulykák 6 forint volt. Tojás rengeteg volt a piacon, az első naphoz viszonyítva 5 filléres olcsóbbodás állott be, darabonként 70 fillért kértek érte. Viszont találkoztunk olyan eladóval is, aki 90 fillért írt ki a tojásra. Természetesen nem akadt egyetlen vevője sem. Egy asszony fadényeket hozott a piacra, egy tálnak az ára 8.- forint volt.

Irhabundát
Iggicsóbbar
BARKÓ-tól
PIAC-UTCA 79 sz.

A gyümölcs piac árai változatlannak voltak, azonban az ősz gyümölcsök még mindig nagyon drágák.

Új dió is van a piacon, ennek

döröme az eddigi 6 forintos dió ára 7 forintra emelkedett. A görögdiónyé kiönként 50 fillér volt, a szép körteért kilónként 4 forintot is elkértek. Szőlőt látunk 1.60-tól 4.60 forintig.

Véletlenségből felrobbantotta a férjét

Kunkli Jakabné Vámospercsen még 1945 tavaszán konyhakertjében dolgozott a férjével együtt. Gereblyezés közben rozsdás vasdarabot talált a földben, melyet odadobott a közelben ásgató urának, hogy földelje el. Mikor a vasdarab közvetlen Kunkli Jakab lábá-

nál földet ért, nagyot durrant és a mit sem sejtő férfit darabokra tépte. Mint a vizsgálat folyamán kiderült, a rozsdás vasdarab egy fel nem robbant kézigranát volt. Az ügyészség özvegy Kunkli Jakabné ellen vádat emelt gondatlanságból okozott emberölés címén.

Debreceni tanítóképzősök felépítik egy nagycsaládú újjazda házát

A debreceni református tanítóképző haladó szellemű ifjúsága nemes gesztussal elhatározta, hogy felépíti egy sokgyermekes újjazda házát s ezzel méltóképpen kiveti részét az országért meghirdetett 48-as ifjúsági mozgalom munkaversenyéből.

Hogy ösztönöz légyek, ingat bennünket a kultuszminiszter 30 ezer forintos jutalma is — meséli útközben Kálmánczhey Sándor harmadéves prepa.

A kultuszminiszter jutalmát a 48-as ifjúsági mozgalomban legjobb, leghatékonyabb munkát végző iskola nyeri el, s mi szeretnénk, ha a díj Debrecenbe jönné, a képzőbe — mondja kisérőm miközben a Kassa-úti vámház utáni második dűlőnél lekanyarodunk s most már a sívó homoktengeren keresztül toljuk a kerékpárt; szerencsére nem sokáig, mert néhány perc múlva meg is érkeztünk.

A munka most is — egy óra körül járhat az idő — serényen folyik. Az épülő falaknál egy szál nadrágban dolgozó hat képzős fiú közül az egyik valami nótára is rákezd. Harmadikosok és másodikosok szorgoskodnak az építkezéseknél: Képes Zoltán, Gyűlvérszi Imre, Lakatos József, Tási Imre, Lakatos László és Pécsikai Gyula.

Hogy van megelégedve a segítséggel, mester? — kérdezem a falnál dolgozó és a vályogot szép sorjában egymás mellé illesztgető fiatalembert. Nem válaszol azon-

nal, hanem közelebb lép s rámköszön: Szabadság, elvtárs! Kiderül, hogy Sipos Antal elvtárs az alkalmi kőműves; három évig árkaász volt katonáknál s most szíveségből segít sógorának a házépítésnél.

Az elősiető újjazda, Szabó János boldogan sorolja el, hogy sikerült 45-ben 12 hold földhöz hozzájutni. Igaz, kell is a kilenc tagú családnak — hét gyermeke van — a föld. A legidősebb, a 14 esztendő Erzsike éppen a héthónapos kis Mariát pesztrálja a régi lakás; a földbevált pinceodú előtt.

Mit tetszik szólni a fiúk munkájához? — kérdezzük Szabónótól.

Nagyon jól dolgoznak, a mester is nagyon szereti őket! — mondja mosolyogva s körülmutat a szegényes, hívős és egészségtelen pincelakásban.

Éppen elég volt egy télen, a sok apró családdal!

Bizony, nem fogtam volna még most sem hozzá — mondja Szabó János —, nem lett volna tehetségem. Somorjai tanár úr látta a nyomorúságomat s azt mondta, hogy majd felépítik az újat a fiúk! En akkor sem is hittem, de aztán tényleg kijöttek és most is, minden reggel kijönnek hatan dolgozni. Derék dolog!

En is ezen a véleményem vagyok, ahogy körbejáróm a vidám nótászóval, főleg meg erős, dolgozó diákközeggel körülrajzolt, épülő kis házat, ami a jövő hét végére kész is lesz. Ujlaki László.

Miért helyezték szabadlábra Szabó Dénesét?

Szolnok, Békéscsaba, Debrecen demokratikus lakossága nagy felháborodással és tiltakozással vette tudomásul azt, hogy Szabó Déneset, a kegyetlenkedő egykori tanítót szabadlábra helyezték.

Utána jártunk annak, hogy mi lehetett az oka, hogy szabadlábra került és megállapítottuk: falujából kégyény jött érdekében sok aláírással, hogy ő milyen jó ember volt.

Lehet, de csak Egyéken. Mert Ukrajnában, aki vele volt, úgy a keret, mint a munkaszolgálatosok meg tudják mondani, hogy ki volt ő. Kegyelmebb, aljasabb, rosszabb indulatú kegyparancsnok nem igen volt. Itthon már a hadnagy úr semmire sem akart emlékezni. Elfelejték az emberek agyonlövetését, agyonkorbácsolását, éheztetését, kínzását, az ukrán és orosz lakossággal való kegyetlen bánásmódját.

Mi nem felejtettük el és sok szenvedő bajlárunk sem, sem azok, akiknek holt lelke éjszakánként számonkéri ártatlanul kioltott életét Szabótól. A sárgacsizmas nagyságos tanító úr rövidesen a debreceni népbíróság előtt fogja lagadni elkövetett bűneit. Sz.

Hosszú ősz lesz

VEGYEN VÁGÓ

Átlátszó
Lóden
Ballon
Vihar és
Eső kabátot
Piac-u. 33
Széchenyi-u. sarok

Bartók Béla

Most két esztendeje halt meg távol hazájától, Amerikában a modern magyar zene halhatatlan emlékü megteremtője, Bartók Béla. Eleteben a nagy magánosok nyílegyenes útját járta, azt az utat, amelyen kevesek tudták követni. Evtizedeken át üldözték, gáncsolták a „perc-emberkék”: akkor, amikor külföldön már rég az ő neve fémjelzte a magyar zenét, idehaza még mindig a gúny, a megnevelés jutott neki osztályrészül.

Ma már a legtekintélyesebb zenetudósok és esztéták is úgy beszélnek róla, mint akinek egyedül sikerült napfényre hozni a XX. század lelkivilágának legmélyebb mozzanatait. Egyike volt azoknak a keveseknek, akik tévedhetetlen ösztönrel vonták ki magukat a mult évtizedek demagógiájának forgatagából és kemény belső és külső harcok árán mutatott utat a mai ember világszemléletének.

Művészetére döntő hatással volt a népszenevel való találkozás. Ez jelentette azt az ösforrást, amelyre felépítette a maga sajátos zenevilágát.

Bartók embert nagysága méltó volt zenei nagyságához. Meg nem alkuvó tiszta jellem volt, politikai meggyőződéséből nem engedett, még a látszatát sem tűrte annak, mintha hallgatólágyan tudomásul venné az embertelenség politikáját. Művészetének forrása, annyira

mélyen a nép lelkéből fakadt, hogy a legkisebb közösséget sem tudta vállalni a nép elnyomóival. Ezért hagyta itt ezt az országot, amelyet annyira szeretett. Még megérte a fasizmus gyilkos ostobaságainak csődjét, megérte népe felszabadulást, de már idvölről tudott neki örülni. Hazatérése előtt végzett vele a gyilkos kór.

A budapesti Művészeti Tanács pénteken, Bartók Béla halálának második évfordulóján a zeneakadémia emlékhangversenyt rendezett, melynek keretében az európai kontinensen először mutatták be Bartók III. zongorahangversenyét. A magyar állami operaház szintén Bartók műveivel: a „Kék-szakállu herceg várával”, a „Fából faragott királyfi”-val és a „Csodálatos mandarin”-nal nyitotta meg az 1947-48-as évadot.

Az MKP még tavasszal kezdeményezte egy Bartók Béláról elnevezett zenei népi kollégium létesítését s ennek alapján megszervezték a NÉKOSZ Bartók Béla Zene-művészeti Kollégiuma, melyben mintegy száz, zene-művészeti tanulmányokat folytató ifjú nyer elhelyezést.

A felszabadult magyar nép leg-
alább részben szeretné leróni azt a halált Bartók Béla emléke előtt, amelyet a Horthy-magyarország életében megtagadott tőle.

A szovjet főváros multját

tanulmányozzák a moszkvai diákok

„Ismerd meg szülővárosod”. — Az 250.000 moszkvai iskolásgyermek jelszava, akiknek az az érdekes és szórakoztató feladatuk, hogy történelmi városuk multját kutassák és megismerjenek mindent, amit a szovjet fővárosról tudni érdemes. Minden évben díjakat oszt ki a Moszkváról szóló legjobb dolgozat írójának az Ignatyev vezérőrnagy vezetésével működő bírálóbizottság.

Az elmúlt évben 25.000 pályaművet nyújtottak be.

A mozgalmat Alexander Rodin indította el. E só ízben 1943-ban, a háború alatt írták ki a pályázatot a legjobb Moszkváról szóló dolgozatra és az indítvány olyan népszerűvé vált, hogy mindjárt az első évben több, mint 15.000 diák vett részt az erre a célra rendezett kiállításokon és tanulmánykörökön.

Alkalmam volt résztvenni a bírálóbizottság néhány ülésén és hallottam Ignatyov tábornokot, az orosz történelmet a kiváló szakértőként, amint az iskolás fiúk és lányok által benyújtott pályamunkákról a következőket mondta: „Ezek a dolgozatok méltó a legteljesebb elismerésre. Első díjjal jutalmazzuk őket, azonban ennél többet érdemelnek”.

Valamelyik nap megtekintettem az egyik közoktatási körzethez benyújtott ezévi pályamunkákat. A legkülönbözőbb témákat dolgozták fel változatos formában.

Volt közöttük vastag, illusztrált album, de közönséges iskolai füzetekkel is találkoztam.

A fiatal diákok a témák gazdag sokaságából válogathattak, a közelmult történelmétől a távolabbi mult mindazon neves alakjáig, aki valaha is valamilyen módon kapcsolatba került Moszkvával. Láttam dolgozatokat I. Péterről, aki Moszkvában kezdte meg uralkodását, Klementij Tihmirjázevről, a híres botanikusról és Anton Csehovról, az íróról.

A fiatalok felfedezték, hogy rendkívül érdekes időtöltés lakóköri multjának körutai, utcái, házi történetének kutatása. A 153. és a 187. sz. iskolák feldolgozták kerületük történelmét. Kiderítették, hogy 11 iskoláját a szovjet-idők alatt építették, egy további pedig az új ötéves terv folyamán fognak építeni. Az elmúlt évben két felsőbb iskola kezdte meg munkáját ebben a körzetben és számos közigazgatási épület és lakóház épült. Ugyancsak ennek a körzetnek a területén fekszik a Mali-Színház, melynek művészei jó barátságban vannak az ifjú történelmekkel.

A moszkvai iskolásgyermekek ezer meg ezer kirándulást tartanak fővárosukba és környékére tanítóik felügyelete alatt.

Amik arra törekednek, hogy tanítványaik nem csupán a könyvek, hanem a régi épületek és az új széles útvesztők nyelvét is megértsék.

Nincsen manapság Moszkvában egyetlen iskola, mely ne vállalta volna legalább egy fővárosi körzeti tanulmányozását. A legteljesebb diákok megalakították az Ifjú Történelmesek Moszkvai Társaságát. A belépődíj — egy történelmi értekezés. Az 504 tagú társaság vezetőségének valamennyi tagja iskolásgyermek. Egyetlen felnőtt tanácsadójuk van: Alexander Rodin, a mozgalom megindítója.

A társaság ének levelezést folytat sok szovjet várossal. Levelezői vannak Vladivosztokban, Csendes-óceán partján, Archangelszken, a Fehértenger e jégmentes kikötőjében, a középázsiai Ashabadban, az urali Szverdlovszkban és Tbilisizben Gruzia fővárosában. Példájuk ragadónak bizonyult: iskolás fiúk és lányok írják a távoli városokból, hogy ők is megkezdtek szülővárosuk multjának tanulmányozását. Felismerik, hogy így jobban értik és becsülik meg a jelent.

Nina Milicsina

Óvári János
úriszabóságát
a püspöki palotában megnyitotta.

Befárat Hatvan-utcaról a II. számú kapun

KERÉKPÁR VARRÓGÉP
alkatrészek
VILLAMOSAGI cikkek kaphatók
Varrógépet villanymotorral
veszek
BLEIER HATVAN-U. 2

Rá akarja gyűjtani a házat az apjára

Benedek Sándor fuvaros, Jerikó utca 111 szám alatti lakos feljelentést tett fia, Benedek József 23 éves vasestergályos ellen, aki több ízben meggyilkolással fenyegette és arra esküdözött, hogy előbb vagy utóbb megperzseli a házában, mint egy malacot. Valószínűleg, be is váltotta volna fenyegetését, azonban a rendőrség idejében közbelépett és a veszedelmes embert őrizetbe vették.

ADAKOZZUNK a Vöröskeresztnek!

A Magyar Vöröskereszt október 1-én és 2-án országos társadalmi gyűlést rendez, nagyarányú szociális feladatainak anyagi fedezéséhez. A Magyar Vöröskereszt csak abban az esetben tudja teljesíteni hivatását, ha a magyar társadalom megmutatja segítő készségét.

A Magyar Vöröskereszt mindenkié, az egész országé. Mintán a közeljövőben a külföldi segítség a dolgok természetes rendje folytán megszűnik, a Magyar Vöröskereszt a társadalom segítségére lesz utalva. A közeli napokban is nagymértékű ruha és cipő adományokat bocsát az arra rászorulóknak részére. Ez az utolsó külföldi segítség, amely Magyarországra érkezik. A Magyar Vöröskereszt viszont itt áll az elvégzendő feladatok tömegével, amelynek segítségéhez a társadalomnak is hozzá kell járulnia és ezzel mutatja meg, hogy a Vöröskeresztet magának érzi.

A gyűjtési napokon a város különböző részein urnák lesznek felállítva. Ezenkívül különböző címletű tikketek kerülnek megváltásra. Kérjük a közönség megértő támogatását, hogy a gyűjtési napokon adományaikkal támogassák a Magyar Vöröskeresztet, hogy ő is adhasson az arra rászorulóknak.

Dolgozók irják

KÖZELLATÁSI KERINGŐ

Két órai sorbanállítás után bejuttok a Bethlen-utcai körzeti közellatási irodába, hogy élelmiszerjegyeimet megkapjam. Nem megy. A hölgyek éppen tízóraiznak. Türelmes vagyok, megvárom. „Melyik utca?” — fuvoázik az egyik hölgy. „Böszörményi-út 10.” — válaszolom. „Ja kérem, az a Pozsony-út 16. alá tartozik.” — mondja két órai sorbanállítás után, bár szerintem ezt el lehetett volna intézni úgy is, hogy kiírják az új körzeti beosztást.

Elmegyek a Pozsony-út 16. szám alá. Ott megkapom a három kenyérgyegyet.

— A fajgyegyet is ki óhajtom váltani.

— Ja kérem, azt a Bethlen-utca 3. szám alatt adják.

Vissza a Bethlen-utca 3-ba. Újabb sorbanállítás. Megkapom a fajgyegyet — forint húszért.

— Nem lehetne megcsinálni, hogy minden jegyet egy helyen kaphasson meg az ember? — kérdeztem a közellatási ügyosztályon (Piac-utca 28.).

— Nem! — mondták a közellatásnál. — De tessék a panaszt írásban beadni.

Törő Gyula.

Marczi István
rádió és kerékpár
szaküzletét áthelyezte
Piac-utca 8 sz. alá

Asszonygondok

Hosszú szoknya

Asszonyörömök

Egy hivatalnoktól kaptunk a napokban levelet, melyben többek között a következőket írja. „Nyolcan dolgozunk egy szobában és társnőim többször epés rosszindulatú megjegyzéseket tesznek rám, mert nem tetszik nekik az öltözködésem. Hogy lehet ilyen lehetetlen ódivatú ruhát felvenni? — hangzottak többször is gumos nevetéssel. — Az igaz, ruhám nem éppen a legutolsó divat szerint készült, nemis valamilyen előkelő szalon kreálta, hanem magam állítottam össze, de jogosan kérdezem: hogyan engedhetné ma meg egy hivatalnoknő magának, hogy divatos ruhában járjon, amikor most a divat is ellenünk van, a hosszú ruhákkal?”

Ével kapcsolatban csak azt mondhatjuk összes asszonytársainkra vonatkozóan is, hogy senkit

ne ejtjen kétségbe és ne legyenek kellemetlen percei amiatt, hogy nem tartják elég „elegánsnak”. Ma a dolgozó nőknek ne az legyen az érdem, hogy esztelen divathóbortok majmolásával törődjenek; legyenek nyugodtak: a férfiak sem azt hívják, hogy vajjon megfelelő hosszúságú a szoknya, hanem szerencsére mást tekintenek egy nőben értéknak. A mai magas textilárak mellett esztelenség az olyan divat bevezetése, ami csöppet sem mutatósabb, de másfélszerannyi anyagot követel. A fiatal lányok és asszonyok biztosak lehetnek afelől, hogy a mai nehéz viszonyok között csak a könnyű, felzárkózó emberek adnak arra, hogy ki hódol a divat legújabb agyszüleményeinek. Tiszta, csinosan összeállított egyszerű ruha a legteljesítősebb a férfiszemnek.

Letörrik a spekulációt

Kétségtelen, hogy az asszonyi ritkozunk pusztán a ténymegállításhoz vezet. Ami az eddigi rendezetlen kormányzati viszonyok között lehetséges volt a feketézőknek, hogy büntetlenül folytathatták a gazdasági manőverezéseiket, az új kormány erőteljes intézkedései nyomán rövidesen meg fog szűnni. A kormány megfelelő szorgalmat mutatva el tudja látni azt a feladatát, hogy a mezőgazdasági termények az egész országban igazságosan osztdjanak el, a spekulánsok elől elveszik a felvásárlás lehetőségét is és a dolgozók a szakszervezetek útján olcsó burgonyához jutnak.

Az asszonyok, ha pillanatnyilag súlyos gondot okoz is nekik a burgonya magas ára, nyugodtak lehetnek: téli szükségleteiket, az új kormány biztosítja részükre a jelenlegi piaci árnál lényegesen olcsóbban.

A feketézők fölött pedig a dolgozók bírósága fog ítélkezni a legnagyobb szigorúsággal, s ez biztosítani fogja, a Magyar Kommunista Párt kormányprogramja erre vonatkozó részének gyors és tökéletes megvalósítását.

Sütés-főzés

Szilvalekvár főzése. A szilvalekvár főzésre akkor alkalmas igazán, ha már ráncosodni kezd a bőre. Jól megmossuk, lecsorgatjuk a szilvát, húsdarálón átáradjuk és épzománú lábasba, vagy cserépedénybe odatesszük főzni. Addig főzzük sűrű kavarással, amíg kavarással a lábas alja meg nem látszik. (Ez kb. 4-5 óra) Az utolsó órákban különösen vigyázni kell, hogy le ne égjen, mert ez elrontja az ízt, a minőségét. Ha van üstünk, legjobb a rézüst abban a legcélszerűbb a lekvárfőzés. Megfelelő cserépedénybe vagy üvegekbe rakjuk a lekvárt s ha módunkban van, kemencében, vagy sütőben bebőröztetjük s a por ellen tiszta papírral leköttjük. Pergament-papírral még biztosabb az eltartása.

Szilvareszter. A tisztára megmosott szilvát kimagvazzuk s egyenesen üvegekbe rakjuk, egy csipet szalicilt teszünk a tetejére s pergamentpapírral leköttve jól ki-gözzöljük. (A felforrástól számítva kb. 20 percig). Kihűlésig hagyjuk a gözzölő lében letakarva.

Dunsztolás (gözzölés). Kezdő háziasszonyok kedvéért! A bekötött üvegeket papírral körülcsavarjuk s egy nagy lábasba vagy fazékba helyezzük, amelyiknek az alján szintén papírt rakunk. Lehátolag egyforma üvegeket rakjunk egy-egy edénybe s félig felöntve langyos vízzel addig főzzük illetve gözzöljük a befőttet amíg a forrástól számított 15-20 perc múlva az üvegben is gyöngyözőn kezd.

Az üvegek tetejére megnedvesített rongyot vagy papírt teszünk s addig tartjuk az üvegeket a gözzölő edényben, amíg teljesen le nem hűlnek.

Vegyes gyümölcsiz. Hulló gyümölcsökből is lehet készíteni. Almát, körtét, szilvát, őszibarackot jól megmossuk az almát, körtét és őszibarackot lehamozzuk. Ledaráljuk húsdarálón az összes gyümölcsöt s odatesszük épzománú edényben főzni. Amikor a kellő sűrűséget elérte, előre fellemegett üvegekbe rakjuk s egy-egy csipet szalicilt téve a tetejére, leköttjük.

Gyermekmackó és kabátok,
meleg kötöttáru, TEIRA PELENKA
NEUWIRTH-tól, PIAC-U. 44. Fehérmű készítés

Képzett mezőgazdasági munkásokat, parasztokat!

A reakció elleni harcban a szervezett munkásság a ennek keretén belül a parasztság, a szervezett, FÉKOSz-ba tömörülő mezőgazdasági munkásság csak akkor tudja sikeresen megállni a helyét, ha ezt az életre-halálra menő nagy harcot kapitalista ellenségeivel szemben a szellem, a tudás fegyvereivel is meg tudja vívni.

Ezen a véleményen van Szilágyi Miklós elvtárs, a FÉKOSz hajdúmegyei szervezeti titkára is. Ezért üdvözlő nagy örömmel — munkatársaival együtt — a FÉKOSz központ kezdeményezését, melynek eredményeképpen már októberben egy egész sor különböző, politikai és szaktanfolyam indul a parasztság elméleti tudásának gyarapítására, Budapest és vidéken, így Debrecenben is.

A tanfolyamok általában másfél, kéthetesek lesznek és sürített anyagokkal nagy mértékben elő fogják segíteni a parasztság, a szervezett mezőgazdasági munkásság legjobbjainak szellemi fej-

lődését. Van olyan tanfolyam, amelyik csak az alapokat rakja le és lesznek természetesen magasabbfokúak is.

— Kik fognak elsősorban számitásba jönni tanfolyamhallgatók?

— Először természetesen a szakszervezeti vezetőknek kell elmenni egy-egy megfelelő iskolára. Külön lesz a megyei titkároknak, külön a járási FÉKOSz-titkároknak is ismét külön a szakszervezeti vezetőségi tagoknak. De a Róca Gyula elvtárs, kommunista országgyűlési képviselő szakszerű irányításával működő FÉKOSz-központ módot nyújt arra is, hogy egyszerű, tisztségnélküli parasztszemélyek, szervezeti tagok is eljuthassanak a tanfolyamokra.

A FÉKOSz, rendkívüli jelentőségű kezdeményezése minden biznnyal meg fogja hozni a magagyümölcsét: szervezettebb, öntudatosabb és határozottabb lesz a 28.000 tagot számláló hatalmas hajdúmegyei FÉKOSz-parasztság is.

Himlő és diftériaoltások

Debrecen város törvényhatósága területén a himlő és diftéria előszóri és újraltatásokat a belsőségi területen október 8., 9., 10., 11. és 13. napján öt napon keresztül fogjuk végezni Debrecen város Szegénybetegek rendezőjében, Dégenfeld-tér 2. szám alatt minden nap délelőtt 10 óráig kezdődőleg.

Diftériaoltásban részesülnek I. oltásban 6—13 hónapos korú; II. oltásban 18—25 hónapos korú; míg III. oltásban a 7. életévükben lévő gyermekek Ezenkívül oltásra kerülnek a tavaszi oltásról indokoltak, vagy indokolatlanul elmaradtak.

Himlő előszóri, illetve újraltatásban részesülnek, akik valamilyen okból fogva a tavaszi oltásról elmaradtak, vagy pedig tavasszal diftériaoltásban részesültek.

Kisbetegek oltások: Október 7-én, kedden 9 órakor Nagycsere, 11 órakor Fancsika, 13 órakor Létai-úti új iskola, Okt. 8-án, szerdán 8-kor Kádárúti, 11 órakor Kupaúti om, 14 órakor Vedresdűlő, 16 órakor p. recsedűlő iskola. Október 9-én, csütörtökön 9 órakor Nagymacsón, 11 órakor Cucán, 14 órakor Elepen. Október 10-én, pénteken 8 órakor a régi Halápon, 11 órakor Almóhegyen, 13 órakor Pipóhegyen. Okt. 11-én, szombaton 8 órakor Szatán, 9 órakor Lukaházán, 10 órakor Hármashatárhegyen. Október 13-án, hétfőn 8 órakor Apafűján, Dombostanyán 10 órakor, Betonanyán 12 órakor. Október 14-én, kedden 8 órakor Eberesen, 11 órakor Szepesen, 13 órakor Szepes II. (Szovályi-úti iskola), 15 órakor Szikgáton. Október 15-én szerdán Nyulason, 12 órakor Pallagon. Október 16-án, csütörtökön 7 óra 30 perckor Monostorpályi-úton 10 órakor Mészehégyen, 12 órakor Vekerén, 14 órakor Hosszúpályi-úti elemi iskolában. Október 17-én, pénteken 8 órakor Köntösgáton, 2 órakor Kismacsón. Október 18-án, szombaton 10 órakor régi Hegyesen, 12 órakor Nagyhégyesen. Október 20. napján, hétfőn 8 órakor Diószegi-úton, 10 órakor Bánkon. Tiszti főorvos.

Olajütés
Kossuth-utca 49. sz. alatt az udvarban. Olajütést vállalok. Kovács Sándor

KERÉKPÁRGUMIK
leszállított árban megérkeztek
Tiszántúli
Gépkereskedelmi
Bembraus
AJÁRÓ

SZÍNHÁZ HETI MŰSOR

Szerda: **Az ember tragédiája.** (Bemutató bérlet.)
Csütörtök: **Az ember tragédiája.** (Szélvény bérlet.)
Péntek: **Az ember tragédiája.** (Dolgozó bérlet.)
Szombat: **Az ember tragédiája.** (Szélvénybérlet.)
Vasárnap délután és este: **Az ember tragédiája.** Bérletszűnet.
Hétfő: **Az ember tragédiája.** (Munkáselőadás.)
Kedd: **Az ember tragédiája.** (Dolgozó bérlet.)
Az előadások délután 4-kor és este fél 8-kor kezdődnek.

AZ ADY-TÁRSASÁG HANGVERSENYSOROZATA

Az Ady Társaság zenei szakosztálya tavaly megkezdett hangversenysorozatát az idei hangversenyévadban folytatja. A hangversenyeken Debrecen legjobb előadói közül sikerült néhány országos nevű művészt is megnyerni közreműködésére. Az egyes estéket dr. Pukánszky Béla egyetemi tan. előadásai fogják bevezetni.

A sorozat első hangversenye Erdész Mihály és P. Nagy Ilona Kodály-estje lesz október 15-én a Városi Zeneiskola hangversenytermében. A további hangversenyeken Sicio Ploviesan, Sonkoly István, Garánffy Lajos, Höchl Margit, Górnai Tempis Erzsébet, Szendy Tibamér, Zempléni Kornél, Nagy Ilona, Tóth Adél és kamaragegyüttes szerepelnek.

A szabadművelődési felügyelői hivatal Debrecen zenekultúrája érdekében vállalta a hangversenysorozat rendezését.

Bérletek válthatók október 1-től a Városi Zeneiskolában Z. Csanak Mária tanárnőnél.

A színház hírközlése a bemutató bérletek további jegyzését hétfőn kezdi. Aki bemutató bérletet óhajtott váltani, annak vasárnap délelőtt még rendelkezésére áll a színház titkári irodája. (x)

A napi jegyek árusítását a színházi pénztár vasárnap délelőtt kezdi meg. Ettől az időből a pénztár délelőtt 10—1-ig és délután 5 óráig állandóan a közönség rendelkezésére áll. (x)

A színház titkársága felhívja a bérletek figyelmét, hogy a szeptember hónapra befizetett bérletösszegek a színház májusi bérletcélú kerületi díjára. Az októberre esedékes bérleti díjak a színház bérletirodájában már most fizethetők. (x)

Megjelent a színházi újság első száma és a színház névjegyéül 1 forintot árul. (x)

HIREK

Beethoven szabadtéren

Debrecen város Szabadművelődési Felügyelői Hivatala 28-án, vasárnap délelőtt fél 12 órai kezdettel a Déri Múzeum előtt hangfelmérő megrendezési első szabadtéri hangversenyt. A hangversenyen Beethoven D-dur hegedűversenye és más Beethoven-művek szerepelnek. A hegedűversenyt Szigeti József, a világhírű magyar hegedűművész játssza és a British

Simfon Orchestra kíséri Bruno Walter vezényletével.

Örömmel üdvözljük a felügyelői hivatalnak ezt a korszerű kezdeményezését, mert így a társadalom minden rétege a legnagyobb mesterek műveit, a világ legjobb előadóművészeinek tolmácsolásával ingyen hozzájuthat. A bevezető ismeretűt dr. Asztalos Sándor mondja.

IDŐJÓSLÁS: Mérsékelt szél, felhőátvonulások, eső legfeljebb csak a nyugati megyékben lehet. A meleg tovább tart.

A Nemzeti Biztonság politikai megbízhatóságot igazoló küldöttsége 29-én délután 2 órakor a Városháza I. em. 34. számú szobájában ülést tart.

A vagongyári SZIT színjátéscsoportja vasárnap délután 5 órai kezdettel a Vöröskereszt rendezésében a hazavért hadifoglyok felségjelzésére műsoros estét rendez az Állami kórháza (Magoss György-tér).

Harcra szól a fiataloké! Hajhullás, korpaképződés, szepülő, májfoli, pattanás, arcráncok tügyakman ugyanazon hibából eredhetnek, ezért korszerű tudományos készítményekért forduljon bizalommal Földes vegyszerművek háromévtizedes szaküzletéhez. Szavatolt illatszerek, gumiarúk, anilin ruha-, bőr- és bútorfestékek, Bajcsy-Zsilinszky-utca 1. Telefon 33. (x)

APRÓHIRDETESEKET délután 6 óráig vesz fel a kiadóhivatal. (Bajcsy-Zsilinszky-utca 16.)

Vendégszónokok a ref. Kistemplomban. Ma, vasárnap három vendégszónok szolgál a ref. Kistemplomban. Reggel 9 órakor Szabó Imre budapesti esperes, 11 órakor dr. Papp Béla karcagi lelkész és délután öt órakor dr. Pákozdy László teol. tanár prédikál.

A debreceni kereskedelmi alkalmazottak szakszervezetének külföldi bizottsága rendezésében kedden délután 6 órai kezdettel dr. Lükő Gábor városi főlevéltárnok tart kulturális előadást, míg a szakmabejárt előadó Szarvas János lesz, a „Méljusz” könyvkereskedés alkalmazottja.

Vasúti tolvaj ellopta a csomagját a Debrecen-Budapesti vonalon ifj. Vetési Károly Sándor, 6. szám alatti lakosnak. A csomagban 1000 forint értékű ruhanemű volt.

Orvosi hír. Dr. Horváth Irén fogszakorvos Vörös Hadseregútja 45. (Hírelbank), szabadságáról megérkezett, rendelését folytatja. (x)

Gyanús gyermekhalál. Cs. Nagy Eszter egyetemi lakos öt éves leánygyermeké a napokban meghalt. Felmerült az a gyanú, hogy a csecsemő nem természetes körülmények között pusztult el, ezért a hatóságok elrendelték a vizsgálatot. A boncolás azonban megállapította, hogy a halál a csecsemő veleszületett gyengesége következtében állt be, így kiadták a temetkezési engedélyt.

Poloskáltatás cigánnyal vagy tökéletesen szagtalan kontakt-eljárással újból vállal Boeczky vezényezsmernök, Rákóczi 25. (x)

Negyven darab, részben kékészített borjúbortalmat nem jelentett be Nyilas József Tőhőm-utcai lakos. A közellátást veszélyeztető büntető címen eljárás indult ellene.

Höl a fa? Draskovics Rudolf Rákóczi-utcai kereskedő feljelentést tett Veres László Kölcsey-utcai szobrászművész ellen csalás címen. Veres felvett tőle 8500 forintot azzal az ígérettel, hogy neki fát szerez és saját gépkocsiján be is szállítja. Az ügyészségen Veres e-mondta, hogy gépkocsija neki nincs is, a megígért fát pedig közbejött akadályok miatt nem tudja szállítani. Csalás vétség címen az ügyészség eljárásba kezdte az ügy kinyomozását.

Elvesztett. Csomor Gyula elvesztett óráncának használt kis üveg-díszkúcsót a Meteor-mozitól Cegléd-utca 2. szám alatt lévő borbélyüzletig. Szíves megváltója adja vissza Csomor Gyulának illő jutalom ellenében a Meteor-moziban. (x)

Felhívás a középiskolai tanárokhoz. Vasárnap, 28-án délelőtt 10-kor a középiskolai tanárok gyűlése (Fazekas Mihály gimnázium díszterme, Halvan-u. 41. I.) minden középiskolai tanárt vár a pedagógus szakszervezet hajdúmegyei titkára. Tárty: Javaslat-tétel a gimnáziumi tagozat megalkotására.

Bürek Emil zenei tanár zongoratanfolyama október elsején megkezdődik. Jelentkezés lakásán, Kossuth-utca 18. földszint 1. (x)

Traktor tanfolyam az Állami Felsőiparisiskolában. A Tiszántúli Földművelésügyi Tanács — kellő számú jelentkezés esetén — október 7-én kezdettel az Állami Felsőiparisiskolában (Széchenyi-u. 58.) négyhetes mezőgazdasági gépkészítő tanfolyamot rendez. A tanfolyamon résztvevők minden irni, olvasni tudók, 18. életévét betöltött egyén, nemre való tekintet nélkül. Beiratás és tandíj 30 Ft, melyet a jelentkezés alkalmával kell befizetni. Bővebb felvilágosítást nyújt a Tiszántúli Földművelésügyi Tanács (Hunyadi-utca 3. sz.).

Ezer forint értékű ruhaneműt lopott egy besurranó tolvaj Rózsa Sándorné Iskola-utca 11. szám alatti lakásából.

Gisser foto gyermekfelvételei örömet jelentenek. Piac-utca 43. Svetits-palota. (x)

Sohaff tánciskolájában (Sae-utca 2.) október elsején új tanfolyam kezdődik iparosoknak, kereskedőknek és diákoknak. Csütörtökön és vasárnap össztánc. (x)

Református istentiszteletek. Bibl. havi vasárnap. Nagytemplom 8 óra: r. Ferenczy K., 10 ó: Barabás M.; Kistemplom 9 ó: dr. Papp Béla, 11 ó: Fehér J., 5 ó: Pákozdy L. dr.; Kossuth-u. templom 10 ó: Birinyi János, 4 ó: Baja M.; Mester-u. templom 4 ó: Szécsi A.; Iszapolyi 10 ó: dr. Farkas P.; Árpádtéri templom 9 ó: dr. Hegyaljai K. G., 3 ó: Kürthy K.; Homokkerti templom 10 ó: Kovács J., 5 ó: Petrikás A.; Szabadságtelepi templom 10 ó: Szűcs F., 3 ó: dr. Juhász L.; Csapókerti templom 10 ó: dr. Dancsházy S. 3 ó: Mikó M.; Kerektelepi templom 10 ó: Madarász J., 3 ó: Madarász J.; Egyetemi templom 11 ó: Koncz Z.; Augustus-ter. templom 10 ó: Török T.; Nyulási áll. isk. 4 ó: Bibl. háza; Klinikák: Koncz és Török; Tégeláskerti áll. isk. 10 ó: Zsirus J.; Szoboszlai-út 5 ó: Zsirus J.; Szegényház 8 ó: Kálmán J.; Közkegyház: Koncz; Rákostelepi gyűl. ház 9 ó: Kálmán J.; Wolaffkati-olvasókör 3 ó: Pál A.; Fogház 10 ó: Kántor József. — Tanyai istentiszteletek: 9 ó: Almóhegy, 11 ó: Pipóhegy, 2 ó: Haláp; Molnár Gy.; Pallag 9 ó: Szabó Endre; Ebes 11 ó: Erdei Károly; Macs 10, Kismacs 3 ó: Nagy Sándor; Kupaúti iskola 11 ó: Rápoly A.; Elnp 2 ó: Kiss András; Ujlétai-úti isk. 3 ó: Szűcs F.

Mérvő tánciskolájában Kossuth-utca 1. (MEMOSZ) új táncanfolyam kezdődik október 1-én, szerdán. (x)

Lakásüzorát lejelezte le a rendőrség Halvan-utca 5. szám alatt. A lakáshivatal által kiutaltatott egy épületrész és aztán 1000 forintért áruba bocsátották. A feljelentés alapján megindult az eljárás.

Hírdetmény. Felhívja a városi javadalmi hivatal az összes helybeli és vidéki szőlőbirtokosokat, hogy Debrecen város területéről származó ideai termésüket a szüretelési munkálatok befejezését követő 8 nap alatt a városi adóhivatalban (fogyasztási adóügyszórály, földszint) jelentésk be. A bejelentésnek a tulajdonos nevén és a szőlőterület fekvési helyén kívül még a hordók egyenkénti tartalmát, valamint az egyes hordókban elhelyezett termelt bor pontos mennyiségét és a szüretelési munkálatok befejezésének időpontját kell tartalmaznia. A bejelentés elmulasztása jövőléki kihatási eljárás megindítását vonja maga után. — Ugyancsak felhívja a városi javadalmi hivatal a szőlőbirtokosokat és szőlőbirtokosokat, hogy az általuk és háztartásuk tagjai által elfogyasztandó, valamint cseledetségüknek és munkálatuknak természetbeni járandóság címen kiszolgáltatandó saját termésű boraik után 50 százalékos fogyasztási adókedvezményt igényelhetnek.

Békeünnep Hajdúhadházon

Szeptember 28-án, vasárnap a hajdúhadházi Kommunista Párt szervezte békeünnepélyt és szüreti mulatságot rendez.

Hajdúhadház dolgozó népe a Magyar Kommunista Párt vezetésével méltóképpen akarja megünnepelni a magyar békeszerződés ratifikálásának örvendő évét s ezért a békeünnepségre meghívta a Kommunista Párt hajdúmegyei bizottságán kívül Hajdúdorog, Téglás Hajdúszőlő, Hajdúnánás, és Hajdúböszörmény kommunista testvérpártjait is, sőt még Szabolcsbő is két pártszervezetet: a büknyői és bákányi Kommunista Pártot.

Besurranó tolvaj értékes aranyórát lopott Szondi Lajos Bellegelő 365. szám alatti lakosától.

Felhívás a középiskolai tanárokhoz. Vasárnap, 28-án délelőtt 10-kor a középiskolai tanárok gyűlése (Fazekas Mihály gimnázium díszterme, Halvan-u. 41. I.) minden középiskolai tanárt vár a pedagógus szakszervezet hajdúmegyei titkára. Tárty: Javaslat-tétel a gimnáziumi tagozat megalkotására.

Bürek Emil zenei tanár zongoratanfolyama október elsején megkezdődik. Jelentkezés lakásán, Kossuth-utca 18. földszint 1. (x)

Traktor tanfolyam az Állami Felsőiparisiskolában. A Tiszántúli Földművelésügyi Tanács — kellő számú jelentkezés esetén — október 7-én kezdettel az Állami Felsőiparisiskolában (Széchenyi-u. 58.) négyhetes mezőgazdasági gépkészítő tanfolyamot rendez. A tanfolyamon résztvevők minden irni, olvasni tudók, 18. életévét betöltött egyén, nemre való tekintet nélkül. Beiratás és tandíj 30 Ft, melyet a jelentkezés alkalmával kell befizetni. Bővebb felvilágosítást nyújt a Tiszántúli Földművelésügyi Tanács (Hunyadi-utca 3. sz.).

Ezer forint értékű ruhaneműt lopott egy besurranó tolvaj Rózsa Sándorné Iskola-utca 11. szám alatti lakásából.

Gisser foto gyermekfelvételei örömet jelentenek. Piac-utca 43. Svetits-palota. (x)

Sohaff tánciskolájában (Sae-utca 2.) október elsején új tanfolyam kezdődik iparosoknak, kereskedőknek és diákoknak. Csütörtökön és vasárnap össztánc. (x)

Református istentiszteletek. Bibl. havi vasárnap. Nagytemplom 8 óra: r. Ferenczy K., 10 ó: Barabás M.; Kistemplom 9 ó: dr. Papp Béla, 11 ó: Fehér J., 5 ó: Pákozdy L. dr.; Kossuth-u. templom 10 ó: Birinyi János, 4 ó: Baja M.; Mester-u. templom 4 ó: Szécsi A.; Iszapolyi 10 ó: dr. Farkas P.; Árpádtéri templom 9 ó: dr. Hegyaljai K. G., 3 ó: Kürthy K.; Homokkerti templom 10 ó: Kovács J., 5 ó: Petrikás A.; Szabadságtelepi templom 10 ó: Szűcs F., 3 ó: dr. Juhász L.; Csapókerti templom 10 ó: dr. Dancsházy S. 3 ó: Mikó M.; Kerektelepi templom 10 ó: Madarász J., 3 ó: Madarász J.; Egyetemi templom 11 ó: Koncz Z.; Augustus-ter. templom 10 ó: Török T.; Nyulási áll. isk. 4 ó: Bibl. háza; Klinikák: Koncz és Török; Tégeláskerti áll. isk. 10 ó: Zsirus J.; Szoboszlai-út 5 ó: Zsirus J.; Szegényház 8 ó: Kálmán J.; Közkegyház: Koncz; Rákostelepi gyűl. ház 9 ó: Kálmán J.; Wolaffkati-olvasókör 3 ó: Pál A.; Fogház 10 ó: Kántor József. — Tanyai istentiszteletek: 9 ó: Almóhegy, 11 ó: Pipóhegy, 2 ó: Haláp; Molnár Gy.; Pallag 9 ó: Szabó Endre; Ebes 11 ó: Erdei Károly; Macs 10, Kismacs 3 ó: Nagy Sándor; Kupaúti iskola 11 ó: Rápoly A.; Elnp 2 ó: Kiss András; Ujlétai-úti isk. 3 ó: Szűcs F.

Mérvő tánciskolájában Kossuth-utca 1. (MEMOSZ) új táncanfolyam kezdődik október 1-én, szerdán. (x)

Lakásüzorát lejelezte le a rendőrség Halvan-utca 5. szám alatt. A lakáshivatal által kiutaltatott egy épületrész és aztán 1000 forintért áruba bocsátották. A feljelentés alapján megindult az eljárás.

Hírdetmény. Felhívja a városi javadalmi hivatal az összes helybeli és vidéki szőlőbirtokosokat, hogy Debrecen város területéről származó ideai termésüket a szüretelési munkálatok befejezését követő 8 nap alatt a városi adóhivatalban (fogyasztási adóügyszórály, földszint) jelentésk be. A bejelentésnek a tulajdonos nevén és a szőlőterület fekvési helyén kívül még a hordók egyenkénti tartalmát, valamint az egyes hordókban elhelyezett termelt bor pontos mennyiségét és a szüretelési munkálatok befejezésének időpontját kell tartalmaznia. A bejelentés elmulasztása jövőléki kihatási eljárás megindítását vonja maga után. — Ugyancsak felhívja a városi javadalmi hivatal a szőlőbirtokosokat és szőlőbirtokosokat, hogy az általuk és háztartásuk tagjai által elfogyasztandó, valamint cseledetségüknek és munkálatuknak természetbeni járandóság címen kiszolgáltatandó saját termésű boraik után 50 százalékos fogyasztási adókedvezményt igényelhetnek.

Nyiltér*
Draskovics Rudolf MÁV intéző úr nevéül lakásügyben történt sértés miatt bocsánatot kérek.
SZABÓ ZOLTÁN
Szappanos 22. (x)

* E rovatban közölték nem valós felvilágosítást a szerkesztőség.

SPORT

Katasztrófális vereséget szenvedett a DVSC

MOGÚRT DVSC 7:1 (2:1). Millenáris-pálya, vezető: Virág.

Kezdés után tapogatózó játék folyik, de egyik csapat sem tud belelendülni. A 21. percben Tóth magasan felugorva 7 méterről a hálóba fejel. Nagy Mihály az előtte levőktől nem látta labdát. A 26. percben Füstös szerez gólt, majd vasutas támadások után a 33. percben Szabó I. fejezi az egyetlen debreceni gólt. Szünet után a DVSC egy darabig

birja, aztán összesett a csapat és a MOGÚRT egymásután szerzi meg góljait. A 38. percben Forró nehéz szögből lö gólt, két perc múlva Füstös majd a 38. percben ismét Forró, utána Füstös és végül Hratzki lőnek gólt. Egyik csapat sem nyújtotta, a DVSC meg egyenesen nem bírta a második féldőt.

Két izgalmas mérkőzés a DVSC pályán

A DVSC tegnap lejátszotta bajnoki mérkőzéseit és így ma a debreceni labdarúgó szurkolók figyelmébe kerültek a bajnokság felé irányul. Nem is csoda, mert a DVSC-pályán Debrecen negy legjobbját mutatja meg egymással pontra menő küzdelemben. Péntek 3 órákor a Postás jóképességű együttese a bajnokság első helyén álló DMTE ellen veszi fel a küzdelmet, míg utána 4 órákor a MAV-KASE bajnokságra törő gárdája a Dohánygyár szimpatikus legénységével mér össze erejét. A további mérkőzések során a Püspökladányi MAV a Balkányi TSE-t fogadják, Kisvárdán a KISE a Karcagi MAV-val ütközik meg, Berettyóújfaluban BUSE-Nagykálói SE mérkőzés lesz, míg Fehérgyarmat a Nyírbátori SE-vel játszik — otthon.

Kunhegyes mérkőzések emelkednek ki Jósolatunk a ma lejátszásra kerülő találkozóira:

- I. o.: PMAV-Balkány 3:1, Postás DMTE 2:3, KISE-Karcag 3:0, BUSE-Nagykálói 4:2, Fehérgyarmat-Nyírbátor 2:1, MAV-KASE-Dohánygyár 3:1.
- II. o. Debreceni cs.: MEMOSZ-Harmónia 2:3, DMTE II.-Hajdúszoboszlói SE 1:1, Szoboszlói Barát-ság-Hajdúszovát 3:1, D. Barátság-Rendőrség 2:4, Dózsa MADISZ-VAOSZ 1:5, Kaba-D. Törökvsz 2:1, Derecske-Hajdúnánási MADISZ 6:1, Hajdú-csoport, Polgár-DVSC II. 2:5, Tiszalök-Postás, Balmazújváros-MAV-KASE II. 1:3, DEAC-Tiszafüred 2:4, Hajdúnánási TK-Dohánygyár II. 5:2, Hajdúböszörmény-Büdszentmihály 3:1, Püspökladányi csoport: P. KISE-BUSE II. 2:3, Karcagi Haladás-Karcagi MAV II. 3:1, Törökzentmiklós-Bárdud 2:6, Kisújszállás-Abádszalók 4:0, Sárrétudvari-Kunmadaras 2:1, Berekböszörmény-Kunhegyes 3:2.

DEBRECENI LABDARÚGÓ MŰSORA

DVSC pálya, fél 3 óra: Postás-DMTE, I. o. bajnoki. — DVSC pálya 4 óra: MAV-KASE-Dohánygyár, I. o. bajnoki. — Pozsony út, 4 óra: MEMOSZ-Harmónia, II. o. bajnoki. — Stadion, 9 óra: DMTE II.-Hajdúszoboszlói SE, II. o. bajnoki. — Stadion, fél 11 óra: D. Barátság-Rendőrség, II. o. bajnoki. — Kassa-út, 12 óra: Dózsa MADISZ-Hajdúhadházi gyermekváros, mérkőzés. — Kassa-út, fél 5 óra: Dózsa MADISZ-VAOSZ, II. o. bajnoki. — DEAC pálya, 10 óra: DEAC-Tiszafüred, II. o. bajnoki. — Repülőtér, fél 3 óra: Téglyéskerü MADISZ-Böszörményi MADISZ mérkőzés.

Az NB I.-ben ma a következő mérkőzéseket játszik le: Újpest-ETO 4:1, MATEOSZ-Ferencváros 2:2, Elekronos-SZAC 3:3, Csepel-Szeged 3:1, SalBTC-MTK 2:1, Szolnok-Vasas 1:3.

A MAV-KASE a vasutas bajnoki mérkőzés során csütörtökön okt. 2-án játszik a PMAV-val Püspökladányban.

Az ifjúsági ökölvívó csapatbajnokság döntő küzdelmei során ma délután Budapesten vívja élet-halál-harcát a DVSC együttese a Szolnoki MAV csapatával.

A Rendőrség-üveg következő játékosai vasárnap délután 10 órákor a Stadionban jelennek meg: László, Gere, Seszták, Nagy, Rácz, Virág, Gargya, Tóth, Fülöp, Wekerdy, Vámos, Borbély, Bácsi, Arany, Csákány.

A DVSC pályán 10 órakor kezdődik az atletikai egyesületi pontverseny második fordulója.

Az október 4-i ökölvívó válogatott mérkőzéssel kapcsolatban felkérem az ökölvívó szakosztályi vezetőket, valamint a vizsgázott bírókat, hogy 29-én, hétfőn délután 6 órákor a MAV-KASE Piac-u. 8. szám alatti klubhelyiségében feltétlenül jelenjenek meg. Bartha kerületi tífikár.

Már 12 órakor megkezdődik ma délen a húzóklanyai pálya sportműsora.

Iparos hírek

Az előljáráság hétfőn 5 órakor rendkívüli ülést tart. — Az üveges szakosztály hétfőn 4 órakor ülést tart. — A kárpitos szakosztály hétfőn 6 órakor ülést tart. — A kályhás szakosztály kedden 5 órakor anyagelosztás ügyben ülést tart. — Azok a cipészek, akik típusulásványait nem tudták beváltani, jelentkezzenek Árpád-tér 38. sz. alatt a szakosztály elnökénél. — A cukrász és mézskalácsosok cukor és más fontos anyagai kiosztása, valamint a szeptemberi adónyugta érvényesítése céljából hétfőn a pénztárnál okvetlen jelentkezzenek. — A lakatos szakosztály Szerdán 5 órakor ülést tart. — A nőiszabó és ronszakmabeli iparosok szakosztálya szerdán 6 órakor ülést tart. — Édesiparosok és vendéglők. Az új rendezés értelmében a kereskedők a M. Külforgalmi Rt.-től a cukrot 11-90 Ft-os kilogrammonkénti árban kapják, amely árhoz hozzászámítva az öket megillető 50 filléres hasznót, a cukrot 12.40 forint/árban kötelesek kiadni. Az édesiparosok által ezen összegben felül befizetendő cukoradó változatlanul 50 fillér kilogrammonként. — Szodrai Ferenc kőművesmester temetése hétfőn 4 órakor lesz. Felkérjük a kar társakat, hogy a temetésen lehetőleg teljes számban jelenjenek meg.

Zománcozott és folytonégó kályhák
olcsón beszerezhető
TOH GYULA vaskereskedés
VAROSHÁZA

Pártélet

PARTNAPOK

Szeptember 28-án, vasárnap

Hajliróti pártbizottság 4 óra: Ujlaki László; Városi szűkségülkés, 4 óra: Selyem Gábor.

Rákostelep 4 óra: Barbai Kalmán; Rákostelep 4 óra: Gergely Viktor; Wolaffkatelep 5 óra: Weinberger Ernő.

A kommunista orvosok csoportja szeptember 28-án délelőtti 11 órakor a Vöröshadsereg-útja 28 szám II. emeleti párthe yiségeben dr. Weil Emil elvtárs részvételével aktivát tart. Megjelenés kötelező.

Hétfőn délután 4 órakor összehívott pártnapot tart a Magyar Kommunista Párt az Arany Bika dísztermében. Beszél Szabó I. orsz. gyűl. képv. Pártállára való tekintettel nekül mindenkit szívesen látunk.

A jövő heti pártnapok elmaradnak. Helyette hétfőn délután 4 órakor az Arany Bika dísztermében összehívott pártnapot tartunk.

A Belváros II. vezetősége 30-án, kedden délután 6 órakor ülést tart. Pártállára való tekintettel Janó Ferenc tífikár.

A Belváros II. szervezője felkéri a szervezőkhez tartozó ifjúsági tagok ifjúsági tagok figyelmét, hogy október 2-án délután 6 órakor ifjúsági aktíva lesz Vörös Hadsereg-útja 58. sz. alatt. Pontos megjelenés kötelező.

SAKSZERVEZETI HIREK

Szakszervezeti nöbizottsági ülés lesz hétfőn 5 órakor. Felkérjük az összes üzemekben dolgozó nöbizottsági tagokat, hogy okvetlen jelenjenek meg. — Azok, akik cipőulásványt kaptak a szakmaközi titkarságtól, 30 ig okvetlen váltásuk ki, mert érvényét veszti. Akik a Hangyánál felvettették a cipőt, azok is váltásuk ki. — Famunkások! Tűzifavásárlásra előjegyzést elfogad a tífikár. Forgács is előjegyezhető 10.50 Ft-os árban. Ujabb rajztanfolyam indul, jelentkezni lehet a tífikárnál. Saját érdekében könyvelési tanfolyamot szervezünk. Elvárjuk a tömeges jelentkezést. — Vas- és fém-munkások ma 9 órakor taggyűlést tartanak budapesti előadóval. — A Fekosz felhívja azon tagjai figyelmét, akik már bakancsulásványt kaptak és nem váltották ki, váltásuk ki 30-ig, mert azon túl lejár az utalvány. Akik nem tudják kiváltani, hozzak vissza, hogy azt másoknak juttassuk. — Fekosz favágószakosztály ma 10 órakor taggyűlést tart. — Fekosz kubikos szakosztálya ma 9 órakor taggyűlést tart. — Vendéglátóipari munkások hétfőn délután 4 órakor taggyűlést tartanak a szakszervezeti székházban. — Fodrászok! Hétfőn 6 órai kezdettel taggyűlést tartunk Széchenyi-utca 1-b. alatti. Tanulók okvetlen legyenek ott. — Munkanélküli sítómunkások nyilvánlartás végett jelentkezzenek az Elelmezési Munkások Szakszervezeténél.

Kereskedő hírek

Textilkereskedők adóközösségi hálalálkaikat 30-ig feltétlenül rendezzék 1947. október 1-től a határlétkban lévő összeg után késedelmi kamaton kívül még 8 százalékos bírságot is kell fizetni, de a textilszerepjegyek kiadását sem tudjuk javasolni és igazolni. — A vásári kis-kereskedői szakosztályi kebelében alakult szövetkezet tagjai ma délelőtt 10-12 óráig jelentkezzenek a Társulat irodájában. A textilárakra ugyanezen időpontban feltétlenül fizessenek. — Tűzész és építési anyagkereskedők! Október 1-én, szerdán délután 4 órakor a tűzészanyag mikénti elosztása végett értekezletet tartunk.

Havi előfizetési díj 10 forint.

ÉJELI ÜGYELETES SZOLGALATOT TARTÓ GYÖGYSZERTARAKI

Szeptember 27-október 3: Arany Egyezsaru (Kossuth-utca 8); II. Rákóczi (Miklós-utca 55) és Árpád Fejedelem (János-utca 4.)

KÖNYVELESI SZAKIRODA
Vörösmarty-utca 24 szám
Telefon: 117.

Különbjezárati bútorozott szoba ágynemű nélkül kiadó. Ságvári E. utca 4., III. em. 7. 542

APRÓHIRDETÉSEK

Párttagoknak és havi előfizetőknek 50 százalékos kedvezmény.

Feladás: Bajcsy-Zsilinszky utca 18. a kiadóhivatalban.

Feladás: „Szabadság” könyvesbolt, Városháza épület.

Zolalok
szemüveg
Eseter
blínkai látásjavítóval

HÁZASSÁG
Jobb iparosasszony házasság céljából megismerkedne 45-55-ig jobb férfival. „Mária” jelige. 529

ALLAS
Cipészsegédet I. oszt. munkára keres. Kolozevári Bathányi-u. 4. 538

LAKATOSSEGÉDET, darabzámos lemez munkára a szakszervezetben kereszül felvezet. Pongrácz lakatos, Kassa-ut, lögvédelmi laktanya. 523

VETEL
Üzleti berendezés és pult megvételre keresztek. Cím a kiadóban. 536

Gazdasági gépek
eszközök, járművek
vétel, eladás csere
lehetőnyesebben
szülőzhethető
Nagy Jánosnál
Hatvan uca 41 sz.

ELADÓ
1000 darab téglá eladó. Darabos-u. 13. 524

Egy darab kocadiszón, 6 darab hététes fiával eladó, külör is. Miklós-utca 28. szám. 522

Méhsaládok kasban és kaptárban, fajgalambok eladó. Dicsőfű 17. 533

Tengerimorzsoló, eke tallyával, vadgy sodronnyal eladó. Böszörmény-út, 11-b. 534

INGATLAN
Öz. Patáky Istvánné ingatlanforgalmi és pénzügyi tanácsadó, Debrecen, Ajtó-utca 26. sz. 455

EGYEB
Hegedűn kotából 6 kotta nélküli olcsón tanítok. Magánvizsgára előkészítők. Érdeklődni: Ajtó-utca 26. sz. Ingatlaniroda. 433

Mézfonalak, valódi DMC himzfonalak, ipari cérnák nagy választéka Favorit előnyomda, Csapó-utca 24. 342

Győzdőfőn meg személyesen, hogy használt ruha kért legmagasabb árat az lugóságértékesítő fizet. Csapó 35. Ipariskola-épület. 392

Takafékos szülőc olcsóbban szereshetik be gyermekeiknek osztálykézimunka, szükségeiteket. Szilágyi dívatházban, Piac 59. Közálkalmazottaknak, munkásoknak 5 százalékos engedmény. 496

100 éve
BUTORI
csak BENEDEK-16i
reszletre is.
Piac-u. 71. udvarban

Jó kártyavető asszony. — Bercsényi-u. 29. Utcai pin-celakás. 539

Hotella faszén, éjsza, cement, méz, tífizfa, budar-föld legolcsóbban Grünleand-nál Hatvan-u. 21 443

Gyermekkoszték, órák nagy választékban részletre is kapható. Vagyonmentő, Hunyvádi-utca 11. 387

Faszén, darabos és oltott méz, cement, cserep — beszereshető Bartha fateré-vezető, Isptóly 3-b. Telefonszám 261. 387

Szappannak való zseir-dékot vagy olajat szappan-ra átdolgoz Szabó László szappanosmester, Veres-utca 12, Csapó-kanyar. 341

Bundát, irhakabátot, kő-szít, legújabb divat szerint alakít Katona Vilmos szűs-mester, Simonffy 2. 419

Augusztus 15-én talált tárgyként beszozártattak 1 drb kulcskarikán 4 drb lű-önböző kulcsot. — Augusztus 22-én 1 drb zoidszínű kis női szatyrot. — szept. 25-én 1 drb barna színű ak-tatáskát 1 drb fejszével. — Augusztus 28-án 1 drb cik-kos barna női lemezszekeket. — Augusztus 16-án 1 drb barnaszínű pénztárcát (retik-ült), benne lévő pénzesze-gel. Tulajdonos atvétel végett a rendőrkapitányseg I. em. 59. számú helyiség-ben jelentkeztek.

Hirdetmény. A város kö-szebb földéket árverésen ha-szonbérbe ad. Az árverés október hó 1-én délelőtt 10 órakor a Városházán, fém. 4. számú szobában lesz. — ugyanott tekinthetők meg a feltételek.

Feladás szerkesztő és kiadó: RADO ISTVÁN Szerkesztőség: Debrecen, Vörös Hadsereg-utja 38 II. e. Telefon: 254 Kiadóhivatal: Debrecen, Bajcsy-Ze-u. 16 Telefon: 205 Nyomatott a „Szabadság” nyomda körforgópepen Feladás vezette: Vörös Mihály